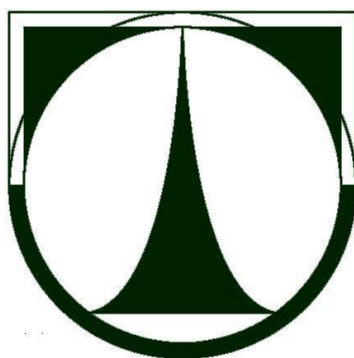

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Aneta Sýkorová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Způsoby zaznamenávání účetních operací v malém a středním podnikání

Way of Recording Accounting Transaction in Small and Medium Sized Enterprises

DP - EF - KFÚ - 2012 - 52

Bc. Aneta Sýkorová

Vedoucí práce: Ing. Horák Josef, Ph.D., katedra financí a účetnictví
Konzultant: Ing. Macounová Alena, hlavní účetní v Lázních Bělohrad a.s.

Počet stran: 94

Počet příloh: 3

Datum odevzdání: 4. 5. 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 4. 5. 2012

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Josefu Horákovi, PhD za odborné rady, cenné připomínky a čas, který mi věnoval.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přítelovi za trpělivost a podporu, kterou mi poskytli.

Anotace

Diplomová práce se zabývá základními teoretickými poznatky z oblasti malého a středního podnikání, zejména způsoby zaznamenávání účetních operací. Hlavním cílem práce je provést deskripci a komparaci účetních softwarových produktů včetně zaznamenávání účetních operací v malých a středních podnicích. Dále se zabývá zhodnocením současného stavu a podává návrhy řešení, které vedou k odstranění nedostatků.

Účetní softwarové produkty jsou úzce spjaty s vývojem informačních systémů. Návrhy řešení vycházejí z trendu individualizovaného přístupu a zjednodušování účetních aplikací, aby je byl schopen upravit každý účetní sám bez součinnosti výrobce. Diplomová práce má význam pro subjekty pořizující si účetní softwary. Jsou zde uvedeny faktory a kritéria pro rozhodování, v podobě rad při stanovení kritérií a konečném výběru. Pro výrobce účetních softwarů jsou zde doporučení, jakým způsobem mohou vylepšit účetní program, aby zvýšili spokojenost svých klientů.

Klíčová slova

informační systém, malé a střední podniky, podnikatelské subjekty, porovnání účetních softwarových produktů, účetnictví, účetní softwarový produkt, účetní záznam

Annotation

This dissertation deals with the basic theoretical knowledge of a small and medium enterprises, particularly the methods of recording accounting transactions. The main goal of this dissertation is to describe and compare accounting software products including the recording of accounting transactions in a small and medium enterprises. It also deals with evaluating the current situation and submits the proposals for solutions that lead to the elimination of deficiencies.

Accounting software products are closely linked with the development of information system. Proposed solutions are based on the trend of individualized approach and simplifying accounting application so the accountant is able to adjust each accounting software himself without the assistance of the manufacturer. The dissertation is important for entities purchasing an accounting software. There are presented factors and criteria for deciding, in the form of advice in establishing the criteria and final selection. There are recommendations for manufacturers of accounting software on how they can improve accounting program to increase the satisfaction of clients.

Key Words

information system, small and medium enterprises, businesses, comparison of accounting software products, accountancy, accounting software product, accounting record

Obsah

Seznam obrázků.....	11
Seznam tabulek.....	12
Seznam použitých zkratk a symbolů.....	13
Úvod	14
1. Malé a střední podnikání v rámci českého účetnictví	16
1.1 Definice malého a středního podnikání	16
1.2 Ekonomický a sociální přínos MSP	20
1.3 Specifika podnikání malých a středních podniků	22
1.4 Příčiny neúspěchu podnikání malých a středních podniků.....	26
1.5 Legislativní vymezení českého účetnictví	27
1.6 Podnikatelé jako účetní jednotky	28
1.7 Účetnictví v tržním prostředí	29
1.8 Funkce účetnictví	31
1.9 Účetní záznam.....	32
1.10 Shrnutí.....	33
2. Účetní software	34
2.1 Vliv informačních technologií na účetnictví	34
2.2 Rady při volbě účetních softwarů	37
2.3 Přednosti a nedokonalosti účetního softwaru a jeho specifika	38
2.4 Postup firmy při výběru účetního softwaru	39
3. Popis a porovnání účetních softwarových produktů pro MSP	43
3.1 Účetní software a jeho moduly	43
3.1.1 Charakteristika funkcí a agend	44
3.1.2 Doplnkové služby	52
3.2 Účetní softwary na českém trhu.....	54
3.3 Vybrané účetní softwary a jejich porovnání	55
3.3.1 Demoverze.....	55
3.3.2 Systémové požadavky na účetní software	57
3.3.3 Ceny modulů	59

3.3.4	Doplňkové služby	63
3.4	Shrnutí.....	68
4.	Zhodnocení současného stavu zjištěného analýzou a navržení řešení.....	69
4.1	Analýza využití účetních programů v malých a středních podnicích	69
4.1.1	Vyhodnocení uzavřených otázek.....	70
4.1.2	Vyhodnocení otevřených otázek	82
4.2	Opatření a doporučení.....	84
4.2.1	Zhodnocení současného stavu	85
4.2.2	Navržená řešení vedoucí k odstranění nedostatků při zpracování účetních transakcí.....	86
4.2.3	Shrnutí	88
	Závěr	89
	Seznam použité literatury	91
	Seznam příloh	94

Seznam obrázků

Obr. 1 Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2000-2010	21
Obr. 2 Schéma možných agend a jejich vzájemné propojení.....	43
Obr. 3 Právní forma podnikání	70
Obr. 4 Vedení daňové evidence nebo účetnictví	71
Obr. 5 Kategorie MSP podle počtu zaměstnanců.....	71
Obr. 6 Věková struktura respondentů.....	72
Obr. 7 Seznam používaných účetních SW	72
Obr. 8 Závislost účetního SW na kategorii podniku	73
Obr. 9 Celková míra spokojenosti s účetním SW.....	73
Obr. 10 Průměrná spokojenost s účetními SW.....	74
Obr. 11 První zaměstnání, ve kterém je používán příslušný účetní SW	75
Obr. 12 Vyslání na školení při nástupu do zaměstnání	75
Obr. 13 Způsoby nabývání znalosti pro užívání účetního SW	76
Obr. 14 Dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v účetním SW.....	76
Obr. 15 Doba potřebná pro získání potřebných znalostí	77
Obr. 16 Míra spokojenosti s pořizovací cenou účetního SW	77
Obr. 17 Míra spokojenosti se vzhledem účetního SW	78
Obr. 18 Míra spokojenosti s funkcemi účetního SW.....	78
Obr. 19 Míra spokojenosti s doplňkovými službami účetního SW	79
Obr. 20 Míra spokojenosti s přehledností účetního SW	79
Obr. 21 Průměrná spokojenost s vybranými faktory	80
Obr. 22 Nejvyužívanější doplňkové služby.....	80
Obr. 23 Faktory, které mají největší vliv na pořízení účetního SW	81
Obr. 24 Doporučení používat účetní SW i jiným subjektům	81

Seznam tabulek

Tab. 1 Kritéria pro vymezení malých a středních podniků dle EU platné od 1. 1. 2005	18
Tab. 2 Seznam vybraných účetních softwarů používaných v MSP v České republice.....	54
Tab. 3 Demoverze vybraných účetních SW	55
Tab. 4 Doporučená konfigurace systémového vybavení pro jednu stanici	58
Tab. 5 Skladba a cena účetních programů pro jednu licenci	61
Tab. 6 Skladba a porovnání účetních programů pro více licencí	62
Tab. 7 Aktualizace a zvýhodnění účetního softwaru pro první a další roky	66
Tab. 8 Výpočet aktualizací v prvním roce pro konkrétní příklad.....	67
Tab. 9 Cena úvodního semináře nabízený pro jednotlivé účetní programy	67

Seznam použitých zkratk a symbolů

AWU	Roční pracovní jednotka (<i>Annual work units</i>)
CPU	Procesor (<i>Central Processing Unit</i>)
CRM	Řízení vztahů se zákazníky (<i>Customer relationship management</i>)
EU	Evropská unie
ERP	Podnikový informační systém (<i>Enterprise Resource Planning</i>)
FO	Fyzická osoba
GAAP	Obecně uznávané účetní principy (<i>Generally Accepted Accounting Principles</i>)
GHz	Gigahertz
HDD	Pevný disk (<i>Hard Disk Drive</i>)
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (<i>International Financial Reporting Standards</i>)
IT	Informační technologie (<i>Information technology</i>)
MHz	Megahertz
MSP	Malé střední podnikání
PO	Právnícká osoba
RAM	Paměť s přímým přístupem (<i>Random Access Memory</i>)
SME	Malé střední podniky (<i>Small Medium Enterprise</i>)
SPZ	Státní poznávací značka
SW	Software
WIN	Windows

Úvod

Hlavním cílem diplomové práce je provést analýzu situace na českém trhu v oblasti účetních softwarových produktů a zároveň specifikovat požadavky, které mají malé a střední podniky. Mezi další dílčí cíle diplomové práce patří seznámení se blíže s problematikou zaznamenávání účetních operací v malých a středních podnicích. Identifikace slabých stránek účetních softwarových produktů a navržení opatření, které povedou k jejich odstranění. Rozšíření teoretických poznatků a jejich aplikace do praktického fungování.

Diplomová práce je rozčleněna do čtyř kapitol. Tyto kapitoly tvoří tematické celky, u kterých jsou dále uvedena metodologická východiska.

V první kapitole je provedena deskripce malého a středního podnikání. Úkolem kapitoly je podat ucelený obraz o fungování malého a středního podnikání. Především se jedná o definování pojmu, kritéria jeho členění, ekonomického přínosu z jeho fungování, specifické výhody a nevýhody vyplývající z jeho činnosti a v neposlední řadě také příčiny, které vedou k jeho ukončení. Obzvláště je zde zdůrazněna významnost existence malých a středních podniků, které jsou žádoucí tržní strukturou. Jelikož svým charakterem se nejlépe přibližuje dokonalé konkurenci, ke které se snaží dospět téměř každá ekonomika. V druhé části této kapitoly je věnován prostor pro legislativní vymezení českého účetnictví, především je zde popsán mezinárodní standard speciálně vytvořený pro malé a střední podniky.

Druhá kapitola je věnována účetním softwarům a jejich teoretickému zachycení. Pojednává o vývoji informačních technologií, které jsou úzce provázány se způsoby zaznamenávání účetních operací. Úloha této kapitoly je zachytit, proč je nezbytné používat účetní softwary pro vedení účetnictví. Jsou zde odhaleny úskalí, které přináší moderní technologie. V poslední části této kapitoly jsou uvedena základní kritéria, která souvisejí s výběrem konkrétního účetního softwaru. Výběr účetního programu je zdlouhavý proces, ke kterému se vyjadřuje téměř každý subjekt v podniku. Počínaje účetním, vedoucím ale i neopomenutelnou úlohu má správce informačních sítí.

Ve třetí kapitole je provedena deskripce a komparace některých účetních softwarových produktů na českém trhu. Nejdříve se zabývá obecnou charakteristikou funkcí a agend, ze kterých si každý subjekt může sestavovat svůj účetní software. Poté je provedeno porovnání čtyř vybraných účetních softwarových produktů, které měli nejčetnější zastoupení v provedeném dotazníkovém šetření. Konkrétně se jedná o společnosti: ABRA Software a.s. (výrobce účetního programu ABRA), Asseco Solutions, a.s. (výrobce účetního programu Helios), Cígler software a.s. (výrobce účetního programu Money) a Stormware s.r.o. (výrobce účetního programu POHODA). Tyto účetní programy jsou porovnány dle pořizovací ceny modulů, demoverzí, aktualizací a požadavků na systémové vybavení. Cílem je poukázat, že účetní softwary jednotlivých výrobců jsou si velmi podobné. Výrobci se přesto odlišují formou, jakou stanovují cenu a způsoby jakým služby nabízejí. Například zvýhodněné ceny formou balíčku nebo pouze ceny za jednotlivé položky apod.

Ve čtvrté kapitole je analyzován způsob zaznamenávání účetních operací v malých a středních podnicích. Pro vypracování této kapitoly bylo provedeno dotazníkové šetření. Kontaktovány byly některé společnosti, které jsou uvedeny v referencích účetních společností a podniky z okruhu Jičínska, Liberecka a Mladé Boleslavi. Analýzou byly zjištěny a vyprofilovány typičtí uživatelé účetního softwaru a jejich požadavky, které mají pro zachycení účetních záznamů při vedení účetnictví v malých a středních podnicích. Klíčové při analýze je odhalení nedostatků, které jsou spatřovány uživateli účetních softwarů. Tyto nedostatky jsou v další části detailně rozebrány a navržena taková opatření a doporučení, jenž vede k jejich odstranění.

1. Malé a střední podnikání v rámci českého účetnictví

V této kapitole je definován teoretický rámec malého a středního podnikání. Jsou zde uvedeny definice malého a středního podnikání z různých úhlů pohledu, poté je nastíněn jeho ekonomický přínos a specifické rysy malého a středního podnikání. Dále je zde charakterizováno legislativní vymezení českého účetnictví a definování podnikatele jako účetní jednotky. Umístění účetnictví v tržním prostředí, jeho funkce a účetní záznamy.

1.1 Definice malého a středního podnikání

Jak uvádí Synek¹, i když je v praxi pojem malé a střední podniky velmi známý, není stanovena jednotná horní hranice pro vymezení podniku. Níže uvedený přehled vychází z platné české legislativy, resp. i legislativy EU, která je české nadřazená. Ukazuje, jak je odlišně chápána velikostní kategorie malých a středních podniků jednotlivými právními normami či ministerstvy.

Z hlediska systému státní podpory malých a středních podniků je v rámci EU členěna, dle následujících kritérií: počtu zaměstnanců, ročního obrátu, rozvahy a nezávislosti.

Počet zaměstnanců²

Je rozhodujícím kritériem pro členění malých a středních podniků. Zahrnuje pracovní úvazky částečné, plné a sezónní práce.

¹SYNEK, M a kol. *Podniková ekonomika*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 347-348. ISBN 80-7179-892-4.

²European Commission. *The New SME definition, User guide and model declaration* [online]. European Commission [vid. 2011-11-22]. ISBN 92-894-7909-4. Dostupný z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf.

Do počtu zaměstnanců patří: zaměstnanci, vlastníci-vedoucí a společníci účastníci se běžných aktivit společnosti, kteří profitují na finančních výhodách plynoucích z podnikání.

Do počtu zaměstnanců nejsou zahrnováni učni a studenti účastníci se praxe dle učňovské nebo vzdělávací smlouvy, osoby na mateřské a rodičovské dovolené a další.

Počet zaměstnanců je vyjadřován na roční pracovní jednotku (AWU - annual work units). Což znamená, že počítáme s přepočítaným počtem zaměstnanců za jeden rok.

Roční obrat a celková rozvaha³

Roční obrat se určuje výpočtem příjmů, které podnik získal během roku z prodeje a služeb po uplatnění slev. Obrat by neměl, zahrnovat daně z přidané hodnoty a další nepřímé daně. Bilanční suma roční rozvahy se vztahuje k hodnotě hlavních majetků společnosti.

V české legislativě je podpora malého a středního podnikání upravena Zákonem 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání⁴, který je přímo podřízen úpravě EU.

Nezávislost⁵

Za malého a středního podnikatele nelze považovat, až na některé výjimky, pokud 25 % a více kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo kontroluje, společně nebo individuálně, jeden nebo více ekonomických subjektů. Za nezávislý podnik je považován i podnik, kde více než 25 % kapitálu nebo hlasovacích práv vlastněno společnostmi rizikového kapitálu, veřejnými investičními společnostmi, univerzitami a neziskovými centry.

³ European Commission. *The New SME definition, User guide and model declaration* [online]. Erueopean Commison [vid. 2011-11-22]. ISBN 92-894-7909-4. Dostupný z:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf.

⁴ Česko. Zákon č. 47 ze dne 11. ledna 2002 o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 20, s. 691 Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

⁵ RYDVALOVÁ, P. *Malé a střední podnikání v podmínkách České republiky*. 1. vyd. Liberec: VÚTS, 2011. s. 24. ISBN 978-80-87184-16-5.

Tab. 1 Kritéria pro vymezení malých a středních podniků dle EU platné od 1. 1. 2005

Kategorie podniků	Počet zaměstnanců	Obrat	Nebo	Rozvaha
Střední	< 250	≤ € 50 milionů (v roce 1996: € 50 mil.)		≤ € 43 milionů (v roce 1996: € 27 mil.)
Malý	< 50	≤ € 10 milionů (v roce 1996: € 7 mil.)		≤ € 10 milionů (v roce 1996: € 5 mil.)
Mikro-	< 10	≤ € 2 miliony (dříve nedefinováno)		≤ € 2 miliony (dříve nedefinováno)

Zdroj: SME definition - User guide and model declaration s. 14.

<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf>

V Tab. 1 jsou uvedena základní kritéria vymezení malých a středních podniků dle EU platné od 1. 1. 2005.

Další možnostmi členění MSP

Jak uvádí Rydvalová, MSP mohou být rozděleny podle:⁶

Kvalitativního hlediska, které popisuje věcné či typické vlastnosti podniků

Typickými charakteristiky MSP jsou relativně omezené členitosti produkce a technologie. Kapitál je vlastněn jedním podnikatelem, nebo několika málo vlastníky, kteří disponují s relativně omezenými kapitálovými zdroji. Jsou koncentrováni především na lokální trhy, jejich systém řízení je jednoduchý. MSP je ve srovnání největšími konkurenty ve svém oboru malá.

Z pohledu Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb.

Pokud bude předpokládáno, že malý podnik je takový, který nemá povinnost ze zákona být zapsán v obchodním rejstříku a může podnikat jako fyzická osoba. Pak lze říci, že podnik

⁶ RYDVALOVÁ, P. *Malý a střední podnikatel*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2004. s. 6. ISBN 80-7083-809-4.

je malý, jestliže jeho obrat nedosáhne výše výnosů stanovené Obchodním zákoníkem v § 3 odst. 3.

Z pohledu zákona o dani z přidané hodnoty

Dle zákona č. 588/1992 Sb, o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů upravuje § 5, odst. 1 povinnost registrace k dani z přidané hodnoty.

Dle zákona o účetnictví

Dle tohoto zákona dělíme podnikatele na:

- Fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou.
- Fyzické a právnické osoby, které jsou účetní jednotkou. Ty jsou dále členěny na subjekty, které povedou účetnictví buď v zjednodušeném, nebo plném rozsahu.

Další členění uvádí Veber:⁷

Z pohledu statistického pojetí

V rámci harmonizace české statistiky se statistickým úřadem EU (tzn. Eurostat) jsou firmy rozdělovány do tří skupin podle počtu zaměstnanců:

- malé - do 20 zaměstnanců,
- střední - do 100 zaměstnanců,
- velké - 100 a více zaměstnanců.

Dle klasifikace České správy sociálního zabezpečení, která rozděluje firmy na:

- malé organizace - do 25 zaměstnanců,
- organizace - s 25 a více zaměstnanci.

⁷ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: GRADA, 2008. s. 19-20. ISBN 978-80-247-2409-6.

1.2 Ekonomický a sociální přínos MSP

Fungování malých a středních podniků je pro prosperitu každého státu velmi důležité. Malé a střední podnikání má pro ekonomiku podle Dvořákové tyto funkce:⁸

- napomáhat zmírňovat negativní důsledky strukturálních změn,
- fungovat jako dodavatel velkých společností,
- vytvářet podmínky pro vývoj zavádění nových technologií,
- utvářet pracovní příležitosti při nízkých kapitálových nákladech,
- pružně se přizpůsobovat na požadavky a výkyvy trhu, které nejsou zajímavé pro většinu subjektů,
- napomáhat podnikatelskými aktivitami k rozvoji menších měst a obcí,
- podporovat rozvoj strukturálně znevýhodněných a hospodářsky slabých regionů.

K těmto ekonomickým přínosům je nutno zařadit koncepci LEAN, kterou popisuje Vebr⁹. Koncepce Lean vychází z anglického výrazu „lean“, který slouží v managementu k označení snah o úsporu cestou „zeštíhlení“. Právě k tomuto konceptu mají blízko malé a střední firmy. Provozní činnost MSP by neměla být náročná na suroviny a energii (less energy, fewer raw material). Zároveň jejich administrativa je méně rozsáhlá nebo je zpracována externím subjektem v nezbytném rozsahu. To má pro MSP následující praktické důsledky:

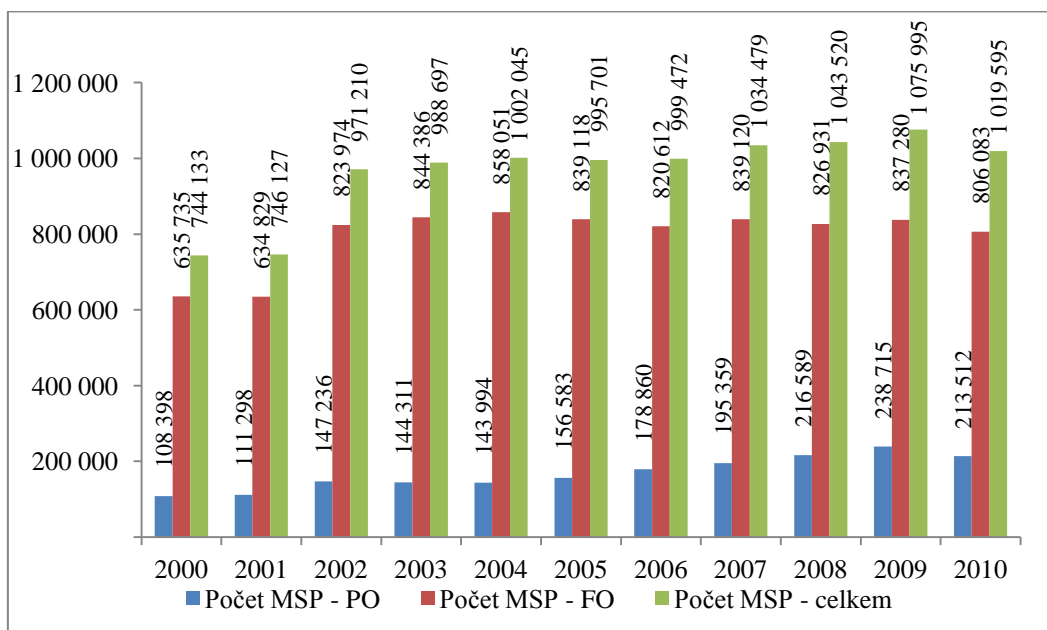
- umožňuje dosahovat konkurenčních cen, i když vyrábí v malých sériích (nerealizuje výhodu výnosů z rozsahu).
- kapitálová náročnost na jedno pracovní místo je často mnohem nižší, než je tomu u velkých podniků.

⁸DVOŘÁKOVÁ, Z a kol. *Management lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2007. s. 92. ISBN 978-80-7179-893-4.

⁹VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: GRADA, 2008. s. 21. ISBN 978-80-247-2409-6.

Malé a střední podniky mají neopomenutelnou úlohu, kterou si uvědomují i politici a úředníci. V současné době funguje celá řada programů na podporu malého středního podnikání. V České republice je zastřešována Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky, ta ale úzce spolupracuje s Evropskou unií.

Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2000-2010¹⁰

Obr. 1 Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2000-2010

Zdroj: Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 Dostupný z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>.

Dle údajů, které zpracoval Český statistický úřad, vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. prosinci 2010 v České republice celkem 1 021 280 právnických osob a fyzických osob, z toho bylo 1 019 595 malých a středních podniků.

V porovnání s rokem 2009 došlo k poklesu malých a středních podniků o 5,24 % (tj. o 56 400 subjektů). U právnických osob, které splňují definici malého a středního

¹⁰ Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, Sekce fondů EU, výzkumu a vývoje 2011-08-17 [vid. 2011-11-22]. Dostupný z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>.

podniku, došlo ke snížení o 10,56 % (tj. o 25 203 subjektů). U fyzických osob došlo ke snížení o 3,73 % (tj. o 31 197 subjektů) na celkových 806 083 podnikajících fyzických osob. Nejdůležitějším a nejvíce prezentovaným údajem je, že podíl malých a středních podniků na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů byl 99,84 % v roce 2010.

1.3 Specifika podnikání malých a středních podniků

Dle Vojíka malým a středním podnikům z hlediska jejich „velikosti“ a někdy z ekonomických zvláštností vyplývají jisté výhody a nevýhody oproti velkým podnikům.¹¹

Výhody rozčleněné dle povahy činností

Organizační a řídicí

MSP mají jednoduché organizační a řídicí struktury (zpravidla bývá jednostupňová), a to jim umožňuje provádět přímé vedení a kontrolu. Majitel nebo vedoucí bývá zpravidla přímým účastníkem řízení bez mezistupňů a tím nedochází k informačním šumům a celkově se urychluje přenos informací. Organizační struktura bývá jednotná a tím také méně nákladná z hlediska správy firmy. Rozhodování je zpravidla centralizované tzn. plně v kompetenci podnikatele, čímž se zrychluje rozhodování a eliminují se skupinové zájmy. Pružněji reagují na potřeby a přání zákazníků (snadnější přechod jak organizační a technologický oproti velkým podnikům) a tím lépe se vyrovnávají například se sezónností. A hlavně absorbují pracovní sílu uvolněnou z neefektivních podniků a tím zmírňují negativní důsledky strukturálních změn.

¹¹ VOJÍK, V. *Vybrané kapitoly z managementu malých a středních podniků I.* 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. s. 17-22. ISBN 978-80-245-1248-8.

Personální

Z pohledu personálního má výhody přímého a osobního kontaktu majitele nebo vedení téměř se všemi zaměstnanci podniku. Díky ztrátě anonymity se zaměstnanec lépe ztotožňuje s firmou, má větší pocit odpovědnosti a důležitosti. Jeden pracovník může v podniku zastávat více funkcí a vykonávat různorodé pracovní aktivity, čímž si zvyšuje svoji kvalifikaci a praktické dovednosti. Proto je zde i vyšší osobní nasazení a také větší flexibilita v porovnání s velkými podniky. Vytváří se zde vztahy důvěry a odpovědnosti vyplývající ze vzájemného poznání.

Výrobní

Malé a střední podniky mají řadu výhod vyplývajících z její výrobní činnosti. Nejdůležitější výhodou je její specializace na úzce vymezený sortiment s vyšším nárokem na pracovní sílu, jako je například tradiční výroba, zakázková výroba nebo speciální výroba. Její velikost ji umožňuje rychlejší přizpůsobení se změnám výrobního programu. Příležitosti být členem různých organizací, družstev, svazů nebo možnosti spolupráce a výrobní kooperace. Možnost čerpat výhodu při spojení podniků v podobě levnějších podmínek pro nákup surovin. Často působí jako dodavatelé velkých podniků. Nejdůležitější výrobní výhodou jsou její přizpůsobující a improvizace schopnosti a aktivní schopnost účastnit se procesu inovací.

Obchodní

Do obchodních výhod je řazena možnost vymezení úzkého okruhu odběratelů kde se provádí marketingové aktivity, které jsou méně nákladné. Na rozdíl od velkých podniků má příležitost se zaměřit na lokální a okrajové trhy. Její pravidelný a osobní kontakt se zákazníky, ji napomáhá lépe identifikovat a následně uspokojovat jejich potřeby.

Finanční

Finanční přínos pro malé a střední podniky je její vlastní založení, které není tak kapitálově náročné, pokud postupuje metodou například: step by step. Finanční částky nejsou ve většině případů závratné, a je možnost začít podnikat i s vlastními zdroji.

Malé a střední podniky jsou také nuceny se vypořádat s celou řadou nevýhod, vyplývajících jim z jejich velikosti a nemožnosti konkurovat velkým podnikům.

Nevýhody rozčleněné dle povahy činností

Finanční

Celá řada nevýhod MSP má podobu finanční. Nesnadný přístup ke kapitálu, jenž omezuje a limituje možnosti jejich rozvoje. Pro finanční instituce malé a střední podniky nejsou dost zajímavé. Těžce dosahují na bankovní a dodavatelské úvěry. Dále jsou omezována práva pro samo rozhodování podnikatele při vstupu nových společníků do společnosti. Obtížně konkurují velkým podnikům, jelikož konkurence nabízí produkci při nízkých cenách často na úrovni dumpingových cen u dovážených produktů. Jelikož má menší množství odběratelů tak jejich platební nezávěznost způsobuje vážné narušení finančních toků jako je způsobení druhotné platební neschopnosti. Malý podíl hmotného a nehmotného majetku je příčinou, že odpisy nevytvoří dostatečnou rezervu a prostor pro reinvestování. Z tohoto důvodu jim nezbývá dostatek finančních prostředků na investování do oblasti vývoje nových výrobků.

Výrobní

V samotném procesu výroby, kde je vyšší podíl produkce, je kladen větší důraz na zapojení lidského faktoru. Výroba je realizována na víceúčelových strojích, které jsou pomalejší, nepřesné a většinou i starší. Pro vývoj nových výrobků je potřeba mít technické a technologické prostředky, kterých je ale nedostatek.

Personální

Malé a střední podniky mají nesnáze v oblasti personální činnosti. Dochází zde k častějšímu překračování pracovní doby a k vyšší intenzitě práce. Častá nedorozumění a překrývání kompetencí, které jsou vyvolávány absencí podnikových norem. Nedostatek finančních prostředků neumožňuje poskytovat sociální výhody, jakou jsou například příplatky na stravování, dopravu či ošacení, na které by zaměstnanci měli nárok ve velkých podnicích.

Organizační a řídicí

Organizace v MSP je ve většině případů řízena podnikatelem intuitivně, a v jeho práci převažuje prvek improvizace. Chybí jim často odpovídající manažerské vědomosti a ekonomické znalosti. Špatná orientace v právních, legislativních a daňových předpisech. Podnikatel je neochotný delegovat své pravomoce na své podřízené. Více je zaměřováno na operativní řízení, tj. na kratší časový horizont.

Obchodní

V obchodní politice MSP se potýkají s jistými úskalími. V podobě limitovaného odbytu na domácím trhu vzhledem k lokálnímu významu a omezenému počtu kupujících. Velké podniky často uplatňují hlavně v oblasti cenové a reklamní politiky nekalou soutěž, které se MSP ztěžka mohou bránit. Především proto, že mají nedostatek finančních prostředků na reklamu. Vzhledem k neznalosti a nedostatečné informovanosti při vývozu zboží mají zvýšené náklady. Mají menší šance na úspěch pro získání veřejné zakázky, především tam, kde požadují finanční záruky nebo zálohy.

1.4 Příčiny neúspěchu podnikání malých a středních podniků¹²

Podnikatelská činnost MSP je ohrožována řadou rizik. Nelze definovat přesný seznam všech rizik, které MSP podstupuje. Jsou závislé na konkrétním podniku a specifických faktorech jeho fungování. Pozorováním a analyzováním jsou uváděny nejprůkaznější a nejčastější příčiny neúspěchu jejich fungování. Nejčastější důvod k ukončení podnikání jsou obecně považovány: uzavření podniku (50 %), pohlcení jinou firmou (28 %), propad firem pod stanovenou hranici obrátu (20 %) a změna právní formy (2%).

Nejčtenějším důvodem ukončení podnikání je uzavření podniku. Uzavření podniku je vyvoláváno různými aspekty, které jsou typické pro české podnikatelské prostředí, jsou rozdělovány do čtyř segmentů působící uvnitř i vně samotného krachujícího podniku: všeobecné příčiny, transformační problémy v našich podnicích, neúspěšný podnikatel jako příčina neúspěchu a problémy podnikatele a jeho plánu.

Všeobecné příčiny jsou vyvolávány aspekty: ekonomickými (např.: vysoké daně, ceny surovin, ceny energií apod.), ekologickými (např.: růst nákladů na testování surovin a výrobků apod.), technologickými a technickými, dodavatelské a vnější (např.: neseriózní podmínky finančních institucí apod.).

Transformační problémy v našich podnicích mají svoji příčinu v jejím nedokončení. Po roce 1989 velké státní podniky byly nahrazovány podniky menšími (tj. kategorie MSP). Vytvořilo se větší konkurenční prostředí, anonymní vlastník (stát) byl vystřídán konkrétním vlastníkem. U celé řady státních podniků tento proces nebyl realizován.

Podnikatel jako faktor neúspěchu, tento aspekt se podílí značnou částí na uzavírání podniků. Nejčastěji se jedná o nedostatek fyzických, morálních a intelektuálních schopností vést podnik. Podnikatel má nedostatek nebo velmi malé zkušenosti s řízením

¹² VOJÍK, V. *Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. s. 104-114. ISBN 978-80-7357-467-3.

lidí, vedením účetnictví a výrobou nebo podnikání věnuje malou pozornost díky svým špatným návykům, zdravotnímu stavu apod.

Problémy podnikatele a jeho plánu, který je špatně vypracován. Příčiny mohou být v různých oblastech počínaje marketingem, financemi a investicemi a konče organizací a řízením. Konkrétně se může jednat o nedostatečný objem prodeje, podcenění výše potřebných investic apod.

Pro úspěšné fungování podnikatele je zapotřebí, aby se vyvaroval všech chyb, kterých se dopustili všichni před ním. Dále se musí věnovat zvyšování své kvalifikace, sebekontroly a mnoha dalším možnostem. Učit se od konkurence a dokázat si připustit svoji chybu.

1.5 Legislativní vymezení českého účetnictví

Regulace českého účetnictví je prováděna především pomocí zákonů, nařízení vlády a vyhlášek. Müllerová je charakterizuje následovně:¹³

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (ve znění pozdějších předpisů) vytváří koncepční rámec účetní soustavy pro všechny účetní jednotky. Obsahuje pravidla: vymezení účetní jednotky, na které se zákon vztahuje, vymezení předmětu účetnictví a účetního období, stanoví povinné náležitosti účetní dokladů, stanovení způsoby oceňování, stanoví pravidla pro průkaznost, přesnost, opravy a úschovu účetních záznamů a mnoho dalších.

Prováděcí vyhlášky jsou vydávány Ministerstvem financí České republiky, od roku 2003 nahradily prováděcí předpisy opatření ministerstva financí, jejichž platnost skončila dnem

¹³MÜLLEROVÁ, L. *Účetnictví podnikatelů*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. s. 6-9. ISBN 978-80-245-1747-6.

31. 12. 2003. Vydávány jsou pro různé typy účetních jednotek a zabývají se detailněji některými ustanoveními zákona. Například.: rozsah a způsob stanovení účetní závěrky.

České účetní standardy rozvádějí a detailněji upravují účetní metodiky a postupy účtované v konkrétních případech či pro určité skupiny majetku. Podrobněji upravují ustanovení vyhlášek.

Vnitřními směrnici si každá účetní jednotka sama vytváří interní předpisy. Upravuje prostřednictvím ní vlastní účtovou osnovu (účtový rozvrh), pravomoci účetní jednotky a mnoho dalších činností.

Dalšími předpisy, které jsou v praxi využívány: obchodní zákoník (stanoví například povinnost auditu obchodních společností), daňové zákony (například zákon o dani z příjmu, zákon o dani z přidané hodnoty) a zákon o cenných papírech.¹⁴

1.6 Podnikatelé jako účetní jednotky

Účetní jednotka je relativně uzavřený celek, za který je vedeno účetnictví a sestavovány účetní výkazy. Identifikace účetní jednotky je obsažena v § 1 odst. 2 v zákoně o účetnictví. Konkrétně se jedná o:

- a) *„právnícké osoby, které mají sídlo na území České republiky,*
- b) *zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,*
- c) *organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu,*
- d) *fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,*
- e) *ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, 1a) včetně plnění osvobozený od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně*

¹⁴ RUBÁKOVÁ, V. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2011*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 57. ISBN 978-80-247-3808-6.

předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku.

- f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,*
- g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je osobou vedenou v písmenech a) až f) nebo h), nebo*
- h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,*

Ustanovení písmene d) až h) se použijí i pro zahraniční fyzické osoby. “¹⁵

1.7 Účetnictví v tržním prostředí¹⁶

V liberálním prostředí musí finanční účetnictví splnit požadavky tržního mechanismu, a z toho lze odvodit základní úkoly spočívající v:

Poskytování věrohodných informací externím uživatelům a informování je o způsobu řízení a o schopnostech, kterými využívají zdroje a vytvářejí peněžní prostředky. Smyslem účetních výkazů je poskytování informací, které umožňují jeho uživatelům předvídat peněžní toky (a to z hlediska pravděpodobnosti jejich tvorby tak i časového průběhu). Z toho to důvodu jsou v účetních výkazech uváděny tyto charakteristiky: aktiva (přinášející v budoucnu ekonomický prospěch a jsou ocenitelná), závazky (snižují hodnotu ekonomického prospěchu), hospodářský výsledek (dosažený za účetní období) a peněžní toky za uplynulé období.

Poskytování věrohodných údajů pro finanční řízení podniku, spočívá v členění aktiv a to nejen na dlouhodobý a krátkodobý majetek, ale také dle likvidnosti. Vyžadována

¹⁵Česko. Zákon č. 563 ze dne 11. prosince 1991. o účetnictví In: Sbirka zákonů České republiky. 1991, částka 107, s. 2802 Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=563/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

¹⁶KOVANICOVÁ, D. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. 17. vyd. Praha: Polygon, 2007. s. 170-171. ISBN 978-80-7273-143-5.

je i znalost struktury vlastního kapitálu (v souladu s požadavky obchodního zákoníku). Pro hodnocení efektivnosti jednotlivých činností je potřeba výsledek hospodaření členit podle toho v jaké oblasti činnosti (provozní, finanční či mimořádné) vznikl.

Zajištění srovnatelnosti vykazovaných údajů. Cílem je, aby stejný ukazatel měl po celou dobu shodný obsah. Z tohoto důvodu nesmí podnik měnit v průběhu roku účetní postupy, způsoby oceňování, odepisování apod. Z mimořádných důvodů lze změny provést, ale je nezbytné, je řádně zdůvodnit a zdokumentovat v účetní závěrce. Vše směřuje k tomu, aby mohlo docházet ke srovnatelnosti účetních závěrek mezi tuzemskými a zahraničními subjekty.

Přijímání tradičních účetních zásad, které jsou ve světě všeobecně používány. Přizpůsobování účetnictví požadavkům evropské a světové standardizace, především v oblasti účetního výkaznictví.

Mezinárodní standardy¹⁷

Existují dva základní účetní standardy. Jedná se o U. S. GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) a IFRS (International Financial Reporting Standards). Tyto účetní systémy specifikují principy a postupy finančního účetnictví, které musí firmy používat. Zvolená forma je základem pro rozhodování manažerů, která musí být závazně dodržována.

Standard IFRS pro MSP¹⁸

Celosvětový vývoj podniků, ve kterém jednoznačně převyšují malé a střední podniky vedl k vypracování projektu účetního výkaznictví pro malé a střední podniky. Výsledkem projektu je standard v originále označován jako IFRS for SMEs (tedy IFRS pro MSP).

¹⁷STICKNEY, Clyde P. et al. *Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods, and Uses*, 13th ed. Hardcover: South-Western Cengage Learning, 2009. s. 3. ISBN 978-0-324-65114-0.

¹⁸KOVANICOVÁ, D. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. 17. vyd. Praha: Polygon, 2007. s. 132-134. ISBN 978-80-7273-143-5.

Východiskem tohoto standardu je všeobecná shoda na tom, že standard by měl odpovídat všeobecné povaze MSP a měl by být vymahatelný kdekoli na světě. Zohledňovat specifické požadavky a potřeby účetních závěrek v MSP. Být kvalitní, srozumitelný a hlavně jednoduše aplikovatelný do praxe a umožnit zmírňovat nároky na vedení účetnictví a výkaznictví MSP. Tento standard je strukturován obdobně jako standard IFRS. Velmi cenné jsou jeho dodatky (glosáře, zdůvodnění závěrů a tabulky). Na rozdíl od plné verze IFRS je tento standard desetkrát útlejší přesto stále obsahuje kolem 240 stránek a ještě spoustu dalších odkazů, které se odvolávají přímo na ustanovení IFRS.

1.8 Funkce účetnictví

Hlavní funkcí účetnictví je hodnotově zachytit stav a změny majetku, závazků a vlastního kapitálu a zároveň zjišťuje výsledek hospodaření.¹⁹

Funkce *informační* je základní funkcí účetnictví. Podle původu uživatelů informační funkci dělíme do dvou skupin. Tj. pro interní uživatele a externí uživatele. Interním uživatelům slouží pro vlastní potřeby podniku - především pro její řízení. Druhou skupinou jsou externí uživatelé, kteří jsou na činnosti podniku určitým způsobem zainteresováni. Škála externích uživatelů je velmi pestrá a požadavky na informace jsou diferencované. Do skupiny patří vlastníci a investoři, poskytovatelé úvěrů, dodavatelé a obchodní věřitelé, zákazníci, široká veřejnost a stát a jeho orgány.²⁰

Mezi další funkce účetnictví řadí Hasprová.²¹

Registrační, které zaznamenávají soustavně a uspořádaně zápisy o stavu a pohybu majetku a zdrojů a uchovávají tak informace o podnikových jevech pro podnikatele. *Rozhodovací*, kde získané informace slouží pro vnitropodnikové a podnikové rozhodovací procesy.

¹⁹HASPROVÁ, O. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2009. s. 7-8. ISBN 978-80-7372-479-5.

²⁰LANDA, M. *Základy účetnictví*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 17. ISBN 978-80-87071-86-1.

²¹HASPROVÁ, O. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2009. s. 7-8. ISBN 978-80-7372-479-5.

Řídící, kde získané informace jsou základem pro analýzu minulého hospodaření i pro definování budoucích cílů podnikatelského subjektu. *Důkazní* slouží jako prostředek při vedení sporů. *Kontrolní* slouží k zajištění ochrany majetku, kontrole majetku a správnosti zaznamenávaných účetních operací a *daňová*, vytváří podklady pro výpočet daní.

1.9 Účetní záznam

Účetní jednotky mají za povinnost vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů. K tomuto záznamu mohou používat celou řadu různých technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení.²²

Formální úprava účetního záznamu²³

Písemná, je proveden rukopisem, psacím strojem, tiskařskými nebo reprografickými technikami, dále tiskovým vstupním zařízením výpočetní techniky, jehož obsah musí být pro fyzickou osobu čitelný.

Technická, která je provedena elektronickým, optickým nebo jiným způsobem a který nesmí spadat do účetních záznamů vedených písemnou formou.

Propojení technické a písemné formy účetního záznamu²⁴

Povinnost umožnit výstup z použitých technický prostředků převést na výstup v písemné podobě, pokud je požadováno pro účely ověřování účetní závěrky auditorem, daňové kontroly a jiných důvodů.

²²HASPROVÁ, O. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2009. s. 59-60. ISBN 978-80-7372-479-5.

²³Tamtéž, s. 59-60.

²⁴TPA Horwath Notia Audit. *Podvojný účetnictví 2011*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. s. 32 ISBN 978-80-247-3807-9.

Účetní jednotky mají povinnost zabezpečit ochranu účetních záznamů, použitých technický prostředků a nosičů informací, aby nedošlo k jejich zneužití, zničení, poškození, neoprávněnou změnou, ztrátou či odcizením.²⁵

1.10 Shrnutí

Charakterizovat malé a střední podniky lze různými hledisky. Především definovat MSP není jednoduché. Vždy je nutné vědět pro jaké účely tj. statistické, správu sociálního zabezpečení, účetní apod., aby mohla být použita správná definice. Nejčastějším kritériem je členění dle počtu zaměstnanců, kde jsou členěny do 10 mikropodnik, 11-50 malý podnik a 51-250 střední podniky. Význam MSP je nezanedbatelný. MSP jsou z hlediska ekonomického tržní strukturou, která má nejbližší k dokonalé konkurenci. Dokonalá konkurence je ideálním a žádoucím stavem tržního prostředí. Z tohoto důvodu funguje řada programů na podporu malých a středních podniků, jak na úrovni ČR tak na úrovni EU. Malé a střední podniky ze své velikosti těží řadu výhod, zároveň se musí vypořádat s četným množstvím nevýhod. Identifikování a především přijetí strategie, které povedou k zmírnění či přímo odstranění slabých stránek MSP.

Každá účetní jednotka má povinnost se řídit zákonnými pokyny při vedení účetnictví. Účetnictví je nutno považovat za nástroj, který napomáhá MSP plnit celou řadu funkcí počínaje informační, registrační, rozhodovací, důkazní, daňové a jiné. Dobře vedené účetnictví, které zachycuje věrný a poctivý obraz skutečnosti je základem pro úspěšné fungování podniku.

²⁵TPA Horwath Notia Audit. *Podvojně účetnictví 2011*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. s. 32 ISBN 978-80-247-3807-9.

2. Účetní software

Tato kapitola je věnována účetním softwarům. Nejprve je zde charakterizován historický vývoj a okamžik od kdy se začaly používat počítače pro vedení účetnictví. Z hlediska současného jsou uváděny rady a hlavně postupy, které mají být brány v úvahu subjekty, kteří se rozhodnou pořídit účetní SW.

2.1 Vliv informačních technologií na účetnictví

Uvedení serverových počítačů mezi lety 1950 a 1960, první jejich použití bylo pro účetní práce. Nicméně toto elektronické koloseum si mohly dovolit jen velké podniky. Malé podniky začaly využívat počítače pro účely účetnictví až příchodem osobních počítačů a to v roce 1980. Vše má svůj časový vývoj, v současnosti je již k dispozici široká škála účetních programových balíčků.²⁶

Základem současné doby je schopnost pracovat s rozsáhlými objemy dat, vyznat se v nich a dokázat z nich odvodit závazné závěry a dle toho přijímat správná rozhodnutí. To jsou předpoklady, proto aby práce manažera v dnešní době byla úspěšná. V této oblasti jsou nepostradatelným pomocníkem informační systémy a technologie, které v zásadní míře ovlivňují způsob práce s daty a informace, tak i způsoby rozhodování a komunikace. Moderní společnost je stále více odkazována na používání informačních technologií, bez nichž by nebyla schopná obstát na trhu.²⁷

Prudký a hlavně neustále se zrychlující vývoj informačních systémů a technologií způsobuje v posledních letech změny nebývalého rázu. Především se zvyšuje jejich význam pro jednotlivé firmy a instituce. Na druhé straně je zdrojem problémů. Co dnes

²⁶ TRACY, Joh A. *Accounting For Dummies*: 4th ed. Indianapolis: Wiley Publishing, 2008. s. 72-73. ISBN 978-0-470-24600-9.

²⁷ TVRDÍDKOVÁ, M. *Aplikace moderních informačních technologií v řízení firmy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 17. ISBN 978-80-247-2728-8.

může být považováno za vrchol technologické úrovně, tak během několika let je již zastaralé. Proto musí každá firma inovovat svůj informační systém a technologie. Sledovat trendy, protože každá špatná volba se v krátké době může odrazit ve snížení flexibility systému a v horších ekonomických výsledcích.²⁸

Historický vývoj účetnictví z pohledu forem jeho vedení²⁹

Přestože je stále upřednostňována zásada přednosti obsahu před její formou, tak vývoj techniky však podstatně ovlivňuje používanou formu v celém vývoji účetnictví.

Přepisovací formy

Italské účetnictví je nejstarší známou formou vedení účetnictví, která vznikla v podmínkách malých obchodních podniků, kde byla používána jako první. Obsahovala tři účetní knihy: memoriál, deník a hlavní knihu. Memoriál sloužil pro zápisy „na nečisto“, do které zapisovali sami zaměstnanci. Deník už byl přepsanou podobou memoriálu, tzn. zápisy „na čisto“ a chronologicky řazen. Přes hlavní knihu se otvíraly jednotlivé účty, nejdříve jak pro jednotlivé druhy, tak i pro jednotlivé dodávky zboží. S rostoucím počtem obchodních případů vznikaly pomocné účetní knihy a hlavní kniha zachycovala jen účty souhrnné povahy. Postupem času se i deník rozdělil na deník pokladní a deník úvěrní.

Používání vázaných knih komplikovalo lepší organizaci účetních prací (především dělbu práce). Dělbá práce vedla k rozčlenění deníku do skupin podle stejnorodých operací, které byly zachycovány ve specializovaných (dílčích) denících. Hlavní kniha obsahovala stále více komplexnější informace. Tyto tendence ovlivnily vývoj účetnictví v jednotlivých státech a další formy se podle těchto států dále nazývají. Například: německá forma, anglická forma a francouzská forma. Jedno měly společné a to, že používaly vázané knihy.

²⁸TVRDÍKOVÁ, M. *Zavádění a inovace informačních systémů ve firmách*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. s. 21. ISBN 80-7169-703-6.

²⁹NOVOTNÝ, P. *Základy účetnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. s. 172-174. ISBN 978-80-86730-08-0.

Z tohoto důvodu se jednotlivé položky přepisovaly z deníků do hlavní knihy a byly označovány souhrnným názvem přepisovací formy.

Tabelární formy

Jedná se o chronologické a soustavné účetní zápisy v jedné účetní knize. Vznikla z důvodů existence malých firem, kde bylo vhodné přizpůsobit a to především zjednodušit a zpřehlednit účetní zápisy. Tato forma se rozšířila ve střední Evropě, v praxi je označována jako „americké účetnictví“.

Propisovací forma

Je charakteristická současným vznikem účetního zápisu v hlavní knize a účetním deníku. Postupem času byla tato forma rozdělena do dvou skupin, podle toho, kde vzniká původní zápis. Buď vzniká na účtu a propisuje se do deníku nebo naopak.

Přepisovací, tabelární a propisovací formy se v převážné míře týkaly ručního zpracování. Následující technický vývoj se stává určujícím činitelem formy účetní.

Podle stupně, kterým byly uplatňovány technické prostředky, se při vedení účetnictví měnily techniky:

- *Ruční zpracování* se stalo produktivnějším, když bylo doplněné sčítacími či kalkulačními stroji.
- *Prostředky střední mechanizace*, které využívaly účtovací a fakturační stroje. Účtovací stroje obsahovaly velké množství počítadel a tím byly vytvářeny další hlediska třídění. Zejména vedení mzdového účetnictví.
- *Děroštitková technika* má za následek změny v organizaci účetnictví, jeho formách a celkové koncepci a náplně práce informačních útvarů. Byl kladen větší důraz na vyhotovení účetních dokladů a jejich oběh. Měnila se organizační stavba v podnicích. Neopomenutelným procesem se stává kontrola, a to z počátku jen vstupní a postupem času i výstupní.
- *Počítačová zpracování* jsou výsledkem rychlého rozvoje výpočetní techniky.

2.2 Rady při volbě účetních softwarů³⁰

Vybírat si účetní software velmi důkladně. Uvědomění si, že je těžké přenést načtená data mezi jednotlivými účetními softwarovými balíčky. Změna pouze jednoho modulu v účetním softwaru může být obtížná, nebo zcela nemožná.

Při hodnocení účetního softwaru je nezbytné vzít v úvahu následující faktory: jednoduchost užití, splnění specifických vlastností a funkcí požadované subjektem, dále pravděpodobnost, že prodejce bude pokračovat v obchodu aktualizováním a zlepšováním účetního programu.

U nemovitostí je pro podnik prvořadé „lokalita, lokalita, lokalita.“ A pro účetní software je zásadní „bezpečnost, bezpečnost, bezpečnost.“ Je potřebné striktně kontrolovat veškeré aspekty při používání účetního softwaru, především kdo je oprávněn dělat změny v jednotlivých modulech účetního softwaru.

Účetní software umožňuje využívat vložené účetní informace (moje data). Klíčové je přesně vědět, co je hledáno a zejména se správně dotázat účetního softwaru. Software to neví automaticky.

Přestože se používá moderní, sofistikovaný účetní program, podnik musí navrhnout speciální zprávy. Zprávy jsou určeny především manažerům. Rozhodně je potřeba se ujistit, že tyto zprávy jsou správně vygenerovány z účetní databáze.

Nikdy nezapomínat na pravidlo, pokud jsou vložena do programu nesmyslná data, tak nelze očekávat jiný výstup nežli nesmysl. Chybná vstupní data mohou být vážným problémem v počítači - základního účetního systému. Můžete minimalizovat tyto vstupní chyby, ale je nemožné je eliminovat všechny.

³⁰ TRACY, Joh A. *Accounting For Dummies*: 4th ed. Indianapolis: Wiley Publishing, 2008. s. 72-73. ISBN 978-0-470-24600-9.

2.3 Přednosti a nedokonalosti účetního softwaru a jeho specifika

Přednosti

Vést účetnictví ručně je v současné době velmi výjimečné. Pokud někdo vede účetnictví ručně tak pouze v případech, pokud to účetní SW neumožňuje, umožňuje, ale účetní nezná danou funkci či účetní danou funkci zná, ale nevyhovuje mu. Při dobrém hardwaru a softwaru je evidence elektronicky rychlejší, komfortnější a přesnější.³¹

Účetnictví je vedeno v reálném čase tj. on-line diskuse s odborníky, jako jsou například auditoři. Předmětem diskusí je konzultování možností, omezení a rizik vycházející z odpovědí na konkrétní dotazy. Jsou snižovány nároky na lidský faktor. Integračním informačním systémem mezi podniky nevyžadují fyzickou přítomnost osob, k tvorbě a přenosu účetních dokladů. Možnost využívání elektronických dokladů, zajišťující vyšší přesnost a rychlost jejich vyhotovování, komunikaci a zpracování. Elektronické doklady se zásadně podílejí na snižování transakčních nákladů spojených s jejich vyhotovováním, zasíláním, zpracováním a následnou archivací, jak to mu bývá u dokladů v papírové podobě. Usnadňuje komunikaci s úřady, např.: České správy sociálního zabezpečení, České daňové správy, Celní správy České republiky a ostatních orgánů veřejné moci.³²

Největším přínosem, který účetní software má je, že minimalizuje chyby, které jsou způsobené nedokonalostí lidského faktoru.

Nedokonalosti

Účetní software může uškodit tím, že jeho uživatelé mají v něj bezmeznou důvěru. Dále se utvrzují v mylném předpokladu, že to co účetní software pustí, musí být správné. Také bezmezná a naivní důvěra ve výsledky a výstupy účetního programu. Tím, že pokud účetní program nehlásí ani následně žádné chyby, neznámá, že je účetnictví bez chyb. Chyby

³¹ DUŠEK, J. *Chyby a kontroly v účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. s. 7. ISBN 80-7169-665-X.

³² MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. s. 26-42. ISBN 80-245-1136-3.

jsou také způsobovány například díky nevhodné kombinaci kláves. Chybným výběrem podmínek do sestavy nic jiného než chybnou sestavu nelze získat. Vždy být schopen prokázat každou účetní operaci, i když je uložena v počítači. Protože počítačové viry jsou a budou. Při změně účetního softwaru či přechodu z jedné verze do druhé musí účetní více kontrolovat a hlídat účetní záznamy. Zpracovávaná data mít stále pod kontrolou. Nepřístupovat na myšlenku, že nejlepší účetní software udělá vše sám.³³

2.4 Postup firmy při výběru účetního softwaru

Každý subjekt, který se rozhoduje, jaký účetní SW si pořídí, musí zvážit řadu kritérií. Neplatí, že existuje jeden univerzální účetní SW, který by vyhovoval všem. Kritéria se odvíjí od specifických charakteristik a fungování účetní jednotky.

Obsahová kritéria

Jsou klíčové pro schopnost SW plnit funkce potřebné pro danou účetní jednotku s ohledem na její organizační strukturu, předmět činnosti, velikost a požadavky na zpracování dat. Na hodnocení těchto kritérií se mají spolupodílet především účetní, ekonomové ale také pracovníci útvarů, jejichž data budou programem zpracovávána.³⁴

Obor podnikatelské činnosti je jedním ze základních kritérií, která jsou důležitá při výběru vhodného účetního SW. Základním členěním je, zdali podniká v primárním, sekundárním nebo terciárním sektoru. Například jiné požadavky na skladovou evidenci má podnik v oblasti služeb, oproti podniku zabývajícím se produkční činností, který eviduje stovky či více druhů zásob.³⁵

³³DUŠEK, J. *Jak se vyhnout chybám v účetnictví, rady, řešení, praktické příklady*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. s. 38 ISBN 978-80-247-3539-9.

³⁴MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. s. 70-83. ISBN 80-245-1136-3.

³⁵MALÍKOVÁ, O. a J. HORÁK. *Technika provádění účetních záznamů včera a dnes*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011. s. 42-45. ISBN 978-80-7372-799-4.

Velikost účetní jednotky, která ovlivňuje výběr účetního softwaru. Obecně platí, že větší účetní jednotka bude evidovat větší množství účetních transakcí, než je tomu v případě menší jednotky. To je určující pro výběr účetního programu, jelikož je nabízen v různých verzích či variantách, které zahrnují či nezahrnují příslušné moduly. Projevuje se to na ceně účetního SW. Podnikatel musí zvolit takovou variantu, která využije dané funkce na plno.³⁶

Mejzlík člení účetní jednotky do tří hlavních skupin. Malé firmy (cca do 10 000 účetních položek za rok), střední (cca 10-100 000) a velké podniky (více než 100 000 účetních položek za rok). Jde spíše o orientační členění, jelikož jeden účetní doklad může obsahovat více účetních položek. Mezi obsahová kritéria je dále řazena: *modularita a otevřenost, míra a způsob integrace subsystémů, dokumentace a nápověda, uživatelské rozhraní, míra přizpůsobitelnosti a naplnění legislativních požadavků*.³⁷

Systémová (technická) kritéria

Technické nároky vybíraných SW je nutno posoudit ve vztahu k vybavení, na kterém je hodláno provozovat pořizovaný SW. Pokud nesplňuje technické požadavky je nutno zvažovat inovace či novou koupi počítače. Rozhodující slovo při výběru účetního SW v této fázi mají lidé se zkušenostmi v oblasti výpočetní techniky (např.: správce počítačové sítě).³⁸

Minimální hardwarové a softwarové požadavky je další omezující faktor. V současnosti je převážná většina účetní SW provozována pod systémy Microsoft Windows (XP, Vista, WIN 7). Některé pracují v systému Linux, kde je stále dost výrobců účetních SW, které splňují tuto podmínku. Nebývá časté, aby jeden výrobce spolupracoval, jak se systémem Windows, tak Linux.³⁹

³⁶ MALÍKOVÁ, O. a J. HORÁK. *Technika provádění účetních záznamů včera a dnes*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011. s. 42-45. ISBN 978-80-7372-799-4.

³⁷ MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. s. 70-83. ISBN 80-245-1136-3.

³⁸ Tamtéž

³⁹ MALÍKOVÁ, O. a J. HORÁK. *Technika provádění účetních záznamů včera a dnes*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011. s. 42-45. ISBN 978-80-7372-799-4.

Mejzlík rozděluje systémové kritéria následovně: ⁴⁰

Podpora práce v počítačové síti dává možnost sdílet data s více uživateli v lokální počítačové síti a pracovat současně na více pracovních stanicích. Při pořízení je nutno brát v úvahu, zda podporuje konkrétní typ síťového operačního systému. Hodnocena musí být také kvalita funkcí pro podporu práce v síti (např.: možnost přesměrování tisků na síťové tiskárny).

Ochrana a bezpečnost dat z hlediska udržení vnitřních vazeb mezi jednotlivými soubory. Například mezi hlavní knihou a účetním deníkem, dodržení podvojnosti. Druhou oblastí je zabezpečení proti neautorizovaným přístupům. Tento problém je zpravidla řešen kontrolou prostřednictvím zadávání uživatelského jména a hesla při spuštění programu.

Zálohování dat, kde ztráta dat je pro podnik obtížně vyčíslitelná. Ztráty mohou být způsobeny požárem, teroristickým útokem nebo záplavami apod. Z těchto důvodů je významným parametrem kvalita funkcí programu pro tvorbu záložních kopií datových souborů a jejich obnovu. Posuzován je jejich komfort, spolehlivost použitých algoritmů, komprimace dat, možnost určení zálohovací jednotky a označení záložních kopií komentářem či datem.

Údržba a správa systému, která se zejména týká síťových instalací, jejichž parametry je nutné individuálně nastavovat. Například v SW jsou speciální funkce, které umožní upravovat a definovat společné a individuální parametry jednotlivých uživatelů.

⁴⁰ MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. s. 70-83. ISBN 80-245-1136-3.

Obchodní kritéria⁴¹

Ovlivňují zejména efektivnost prostředků vynaložených na nákup programového vybavení, bezpečnost této investice do budoucna a úroveň poskytovaných záruk. Nově se rozvíjí pronájem aplikací, což je zajímavá alternativa k přímé koupi.

Licenční podmínky jsou součástí každé smlouvy, jelikož programové vybavení je autorským dílem používající ochrany duševního vlastnictví upravované autorským zákonem. V licenční smlouvě jsou stanovovány podmínky, za jakých je možné účetní SW používat, instalovat, kopírovat, kolika uživatelům je zpřístupněna aplikace, co vše je předmětem dodávky a za jakých podmínek zaniká uživatelské právo.

Cena rozhodně nesmí patřit k nejdůležitějším parametrům. Je nutno ji posuzovat v rámci hodnocené kvality programu. Jelikož pořízení nevhodného programu může následně vyvolat mnohonásobně vyšší náklady, než byla jeho pořizovací cena. Nezbytností je uvědomit si, že programové vybavení ovlivňuje kvalitu, přesnost a včasnost poskytovaných informací, od kterého se odvíjí úroveň řízení. Při pořízení účetního systému do podniku nelze rozhodně šetřit.

Dalšími hodnocenými obchodními kritérii jsou: *instalace, zaškolení, podpora uživatele, upgrade (vývoj), pověst dodavatelské firmy a recenze*.

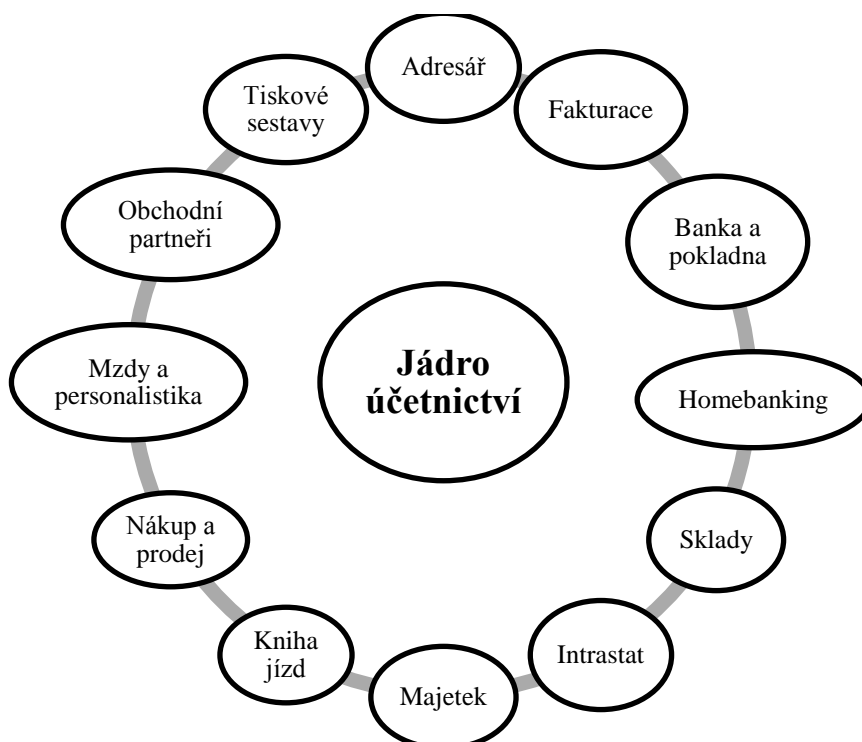
⁴¹ MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. s. 70-83. ISBN 80-245-1136-3.

3. Popis a porovnání účetních softwarových produktů pro MSP

V současnosti je na trhu celá řada společností, které nabízejí účetní softwary. Pominuly časy, kdy účetní software byl jednotný a chybový. Nyní každá společnost nabízí různé účetní programy, které se přizpůsobují individuálním požadavkům svých klientů.

3.1 Účetní software a jeho moduly

Každý účetní software se skládá z rozmanitých funkcí a agend, které si uživatel může postupně dokupovat podle svých potřeb a především tak, aby korespondovali s jeho činnostmi. Mezi funkce a agendy jsou zahrnovány: Účetnictví, Fakturace, Adresář, Sklady, Objednávky, Mzdy, Majetek, Jízdy, Pomůcky, Nástroje a Nápoředy. Co společnost, tak dané funkce mohou být pojmenovávány trochu jinak, ale vše funguje na stejném principu.

Obr. 2 Schéma možných agend a jejich vzájemné propojení
Zdroj: vlastní zpracování

3.1.1 Charakteristika funkcí a agend

Účetnictví⁴²

Zahrnuje následující odkazy: předkontaci, účtovou osnovu, saldo, účetní deník, interní doklady, banku, pokladnu, závazky a pohledávky, daň z přidané hodnoty, účetní tiskové sestavy, závěrkové operace, číselné řady a seznamy a elektronická podání.

Předkontace slouží k přímému určení, kam budou jednotlivé doklady či položky dokladů zaúčtovány do účetního deníku.

Účtová osnova je přednastavená poskytovatelem programu. Uživatel si ji může zcela volně editovat a upravit si ji dle svých potřeb. Zpravidla jde o šestimístné číslo účtu a poslední tři místa jsou vyhrazena pro analytické členění.

Saldo slouží pro kontrolu úhrad závazků a pohledávek. Tisková sestava závisí na variabilním symbolu dokladů.

Účetní deník je klíčovým prvkem celého účetního programu. V této položce je možné dále jednotlivé záznamy rozúčtovávat nebo přeúčtovávat. Jednoduchým klikem na konkrétní záznam uvedený v účetním deníku jsou zjištěny detailnější informace, např. jaký je zdrojový doklad daného účetního záznamu.

Interní doklady slouží pro vnitrofiremní potřeby organizace. Například kurzové rozdíly při zaúčtování cizoměnných dokladů a vzájemné zápočty dokladů.

⁴² CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3 - modul Podvojně účetnictví* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

Banka a pokladna jejich úlohou je zachycovat peněžní operace a úhrady v různých měnách. V současnosti je k této záložce dokupována, nebo poskytována automaticky služba homebankingu.

Závazky a pohledávky jsou podkladem při účtování mezd, leasingových splátek, pojištění apod. V modulu podvojného účetnictví jsou závazkové a pohledávkové vztahy zachycovány na základní úrovni, nejsou tak detailní. Pro podrobnější záznam je nabízen modul adresáře.

Daň z přidané hodnoty je důležitou položkou pro plátce daně z přidané hodnoty. Například důležitou funkcí je přímý tisk pro daňové přiznání, jelikož tento tiskopis je akceptován finančním úřadem a uživatel se tak vyhne pracnému ručnímu vyplňování daňového přiznání.

Účetní tiskové sestavy a přehledové sestavy jsou důležitým výstupem a to nejen pro účetní, ale především pro manažery podniku, kteří dle nich upravují svá rozhodnutí. Do tiskových sestav patří hlavní kniha, rozvaha, výsledovka, obratová předvaha, cash flow a celá řada speciálních sestav, které si může nastavit sám uživatel.

Závěrkové operace jsou využívány minimálně jednou ročně (dle buď účetního, nebo kalendářního roku), kde je nutné uzavřít a neuhrazené doklady převést do následujícího roku. Pro zjednodušení těchto zdoluhavých úkonů existuje záložka závěrkové operace, která mimo jiné automaticky převádí a zakládá do nového účetního roku veškeré účty a pokladny (tak jak byly nadefinovány v přecházejícím roce - včetně zkratk, názvů a definic). Obdobně je převáděno saldo neuhrazených závazků a pohledávek. Závěrkové operace je také vhodné využít při prvním účtování v programu, kde lze ručně a jednoduše zavést počáteční stavy účetního deníku, DPH a salda.

Číselné řady a seznamy se používají pro automatické číslování všech typů dokladů. Je zde ponechán prostor uživateli, který si může navolit samostatné číselné řady pro jednotlivé

typy dokladů. V seznamech se nachází střediska, zakázky a činnosti. S navolenými seznamy a číselnými řadami je možno ve všech přehledech filtrovat a tisknout.

Elektronické podání usnadňuje komunikaci účetního s různými institucemi, aniž by k nim musel fyzicky dojít. Například umožňuje komunikaci s Ministerstvem financí České republiky. Odesílat lze různé písemnosti jako je přiznání k DPH, souhrnné hlášení a výpis z evidence pro daňové účely.

Fakturace⁴³

Fakturace spolu s účetnictvím tvoří jednu z nejdůležitějších částí pro řízení firemní administrativy. Tato agenda je velmi propracovaná a obsahuje celou řadu položek. Mezi záložky nejčastěji patří faktury přijaté a faktury vystavené, faktury bez položek, faktury s položkami (ruční nebo s vazbou na sklady, objednávky), hromadné fakturace a příkazy k úhradě apod.

Vystavené a přijaté faktury jsou základním prvkem agendy faktury. Existuje zde velká variabilita počínaje automatickým číslováním dokladů, možnosti slevy na doklad, tvorba dobropisů, sledování platební schopnosti pro právě zvoleného odběratele či vedení kreditu pro jednotlivé odběratele. Obdobně je také možnost rozmanité formy tisku např.: exportovat do PDF a včetně elektronického podpisu odeslat e-mailem.

Další položky v modulu Fakturace se odlišují podle konkrétního účetního softwaru. Společné mají to, že se zabývají dalšími typy faktur, jako jsou faktury s položkami či bez.

⁴³CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3 - modul Fakturace* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

Adresář⁴⁴

Adresář v sobě zahrnuje databázi všech záznamů o firmě, osobách, produkci apod. Je provázán s ostatními moduly a představuje prvek centrálního informačního systému v podniku. Tento modul v sobě obsahuje širokou škálu možností: třídění, vyhledávání a filtrování dat. Vše je předem nadefinováno tak, aby uživatel měl rychlý přístup k požadovaným údajům. Důležitým a nepostradatelným prvkem je databáze klientů, která je interaktivně dosažitelná ze všech míst systému, kde se pracuje s klientskou částí.

Každý podnik má možnost vkládat libovolný počet provozoven s vlastní adresou a specifickými vlastnostmi. Následně je možné na tiskových dokumentech zadávat i odkaz na konkrétní provozovnu s jinou adresou. Také je možné nadefinovat libovolný počet osob. Osoby lze členit podle pracovních postů (např.: ředitel, vedoucí, účetní apod.). Toto rozčlenění je využíváno při hromadném rozesílání e-mailů, kde je předem nadefinováno pro danou funkci správné oslovení. Další možností třídění a vyhledávání v tomto modulu je v adresáři firem, kde jsou nadefinovány klíče. Nadefinované klíče se volí podle vlastností a hodnot, kterou mohou nabývat (např.: dodavatel, odběratel, častý dlužník apod.). Vyplňovány zde mohou být rozmanité údaje například: právní forma, počet zaměstnanců, obrat a průměrná doba splatnosti pohledávek.

CRM/ Obchodní partneři

Customer relationship management (CRM - řízení vztahů se zákazníky). CRM je mnohostranný proces, zprostředkovávaný souborem informačních technologií, které jsou zaměřené na vytváření vzájemné výměny názorů se zákazníky. Smyslem je, aby firma měla důvěrné a detailní znalosti potřeb a přání zákazníků. Na základě těchto informací vytvoří vzor kupujícího. Tímto způsobem CRM pomáhá podnikům porozumět a tak dobře předvídat potřeby současných a potenciálních zákazníků. Funkcí je podpora tohoto

⁴⁴ ABRA SOFTWARE. *Moduly informačního systému ABRA - Adresář* [online]. [vid. 2012-03-11]. <http://www.ABRA.eu/moduly/abecedne/>.

podnikového záměru, zahrnující řadu činností od vlastního prodeje, marketingu, služby zákazníkům, školení, prezentaci managementu až po řízení lidských zdrojů.⁴⁵

Modul CRM je úzce propojen s ostatními moduly účetního softwaru. Zahrnuje celou řadu funkcí pro jednotlivé systémy plánování činností obchodních zástupců a dalších pracovníků v podniku, kapacitní využití dopravních prostředků a pracovních pomůcek. I tento modul ponechává pro každého uživatele dostatek prostoru pro vlastní editaci libovolných dokladů a funkcí.

Mezi funkce a vlastnosti modulu CRM jsou zahrnovány: segmentace zákazníků a partnerů, evidence aktivit zákazníků nebo pracovníků, sledování časového vytížení vlastních pracovníků s upozornění při překročení limitní hranice nebo spolupráce s agendou call centrum apod.⁴⁶

Intrastat

Jedná se o systém zpracování a sběru dat pro statistiku obchodu se zbožím mezi členskými státy Evropské unie. Předmětem sběru údajů jsou i data o pohybu zboží, které nejsou přímo předmětem obchodu mezi obchodními partnery z různých členských států. V intrastatu jsou vykazovány údaje o pohybu zboží mezi ČR a ostatními členskými státy. Musí se jednat o zboží, které skutečně přestupuje státní hranici České republiky. Výjimkou je, když se zboží zdržuje na území ČR jen dočasně z důvodů dopravních (tranzituje) nebo se jedná o zvláštní druhy a pohyby zboží.⁴⁷

Modul Intrastat slouží pro sestavování výkazů pro Intrastat a to přes agendy vydaných a přijatých faktur. Výkaz je možno elektronicky odeslat prostřednictvím specializovaných

⁴⁵ LAKSHMAN, J. *Customer Relationship Management: A Strategic Approach*. 1st ed., New Delhi: Global India Publications Pvt Ltd, 2008. s. 1. ISBN: 978-81-907211-2-7.

⁴⁶ ABRA SOFTWARE. *Moduly informačního systému ABRA - CRM* [online]. [vid. 2012-03-11]. <http://www.ABRA.eu/moduly/abecedne/>.

⁴⁷ ČSÚ. *Příručka pro Intrastat CZ 2012* [online]. Český statistický úřad a Generální ředitelství cel, V12a, leden 2012, s. 11 [vid. 2011-03-15]. Dostupný z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_prirucky.

programů (např.: IDES), aplikací InstatOnline nebo prostřednictvím Portálu veřejné správy.⁴⁸

Sklady

Tento modul obvykle nebývá nabízen v základním balíčku a musí si ho uživatel dokupovat zvlášť. Skladová agenda slouží ke splnění dvou základních účelů. Prvním účelem je, aby měl uživatel přehled o reálném vedení skladů. Druhý účel slouží pro snadné vystavování položkových dokladů. Prostřednictvím tohoto modulu získává uživatel podrobnější přehled o zakázkách a tím zajistí lepší provázanost záznamů napříč celým účetním programem. Tj. od nabídek přes objednávky až po faktury. Skladový model podporuje: evidenci zboží, materiálu, kompletů a výrobků, slevy a individuální ceníky, zpracování inventur - obsahuje různé kontrolní tiskové sestavy, které umožňují sestavit inventuru či využívání čtečky a čárových kódů. Další výhodou je možnost prodeje přes internet, sledování reklamací a oprav, nastavení automatického objednávání zásob a někdy je i tento modul napojen přímo na Intrastat. Zboží na skladech může být vedeno způsobem A nebo B.⁴⁹

Součástí skladů mohou být skladové analýzy nebo jsou nabízeny výrobcem zvlášť. Skladové analýzy poskytují přehled o veškerých prodejkách, nákupech a zisku. Prostřednictvím filtrace a třídění lze záznam seskupovat a vyhodnocovat podle mnoha kritérií. Například za období, odběratele, závazky či podle dokladů. Je nepostradatelným pomocníkem pro obchodníky, manažery, analytiku a obchodní zástupce jelikož přináší nový pohled na hospodaření. Tím napomáhá zvyšovat či optimalizovat prodej, obratovost a ziskovost.⁵⁰

⁴⁸ STORMWARE - POHODA ekonomický systém. *Ekonomický a účetní program POHODA 2012 - Intrastat* [online]. [vid. 2012-03-08]. <http://www.stormware.cz/POHODA/>.

⁴⁹ Tamtéž, *Sklady*

⁵⁰ CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3 - modul Skladové analýzy* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

Objednávky⁵¹

Agenda objednávek úzce navazuje na sklady nebo je její přímou součástí. Dokončuje celý proces, ve kterém je konkrétně označena skladová položka včetně jejich rezervací. Je automaticky vygenerován odpovídající doklad do faktur a stačí ji odkliknout nebo může být automaticky odeslána.

Mzdy⁵²

Modul mzdy je propojován nejvíce s modulem personalistiky a často oba dva jsou sloučeny do jednoho modulu. Význam tohoto modulu je, aby byly správně a včas zpracované mzdy, mzdové evidence, odvody na pojištění a daně, srážky z mezd a také mít přehled o nákladech spojených s lidským kapitálem. Mzdové agendy vedou evidenci druhů pracovních poměrů, všechny potřebné údaje a sestavy pro evidenci pracovních poměrů, dovolených, nemocí, srážek, nepřítomností, pracovních úrazů a ročního zúčtování daní. Tento modul obsahuje všechny zákonem požadované sestavy a navíc ještě zahrnuje analytické výstupy s informacemi o pracovnících a finanční struktuře mzdových nákladů.

Majetek⁵³

Modul majetek zejména obsahuje záložky pro drobný, dlouhodobý majetek, leasingový majetek a tiskové sestavy.

Drobný a dlouhodobý majetek je evidován na přehledných inventárních kartách. Ty jsou podkladem pro práci s daňovými a účetními odpisy. Funkce obsahuje mnoho zjednodušení, tím, že například umožňuje tvorbu účetních a daňových pohybů ke zvolenému datu nebo je možné tyto pohyby sdružovat a volit hromadné zaúčtování. Další výhodou je, že vybraný majetek může být přiřazen ke konkrétnímu pracovníkovi a to je dobrá zpětná vazba a především kontrola, jak daný pracovník o majetek pečoval.

⁵¹CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3 - modul Sklady a objednávky* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

⁵²ABRA SOFTWARE. *Moduly informačního systému ABRA - Mzdy a personalistika* [online]. [vid. 2012-03-11]. <http://www.ABRA.eu/moduly/abecedne/>.

⁵³CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3 - modul Majetek* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

Leasingový majetek je kategorie, která si vyžaduje speciální členění a zaúčtování. Z tohoto důvodu je leasingový majetek evidován ve své samostatné položce. Je vedena karta leasingového majetku, na základě vyplněných počátečních dat jsou vypočítávány leasingové splátky podle splátkového kalendáře po celou dobu nájmu. Software se postará o výpočet daňově uznatelných nákladů.

Tiskové sestavy funkce, která se objevuje ve všech modulech. V modulu majetek slouží k vytisknutí inventárních karet či inventárních štítků.

Kniha jízd⁵⁴

Slouží k evidenci jízd dopravními prostředky. Základní databází je kmenový soubor vozidel o údajích SPZ, typ vozidla, normovaná spotřeba a stav tachometru. Ke každé jízdě nebo hromadně za určitý časový okamžik (nejčastěji za celý den) se vyhotoví zápis o uskutečněné jízdě. Tento modul umožňuje jednotlivé záznamy různým způsobem filtrovat a řadit. Tím lze získat řadu přehledů o jízdách za určité období, vybrané vozidla, řidiče nebo zákazníky.

Homebanking⁵⁵

Homebanking je v současné době nepostradatelným a velmi využívaným modulem. Prostřednictvím homebankingu jsou prováděny operace platebního styku. Dochází k vzájemnému předávání informací mezi klientem a bankou pouze na bázi elektronické, vše probíhá v reálném čase (tzn. 24 hodin denně). Nespornou výhodou je jednoduchost a spolehlivost, kterými jsou ovládány vlastní účty v bance. Uživatel může provádět domácí a zahraniční úhrady a inkasa. Mohou být zadávány trvalé příkazy apod. Bezpečnost homebankingu je založena na ochraně přístupu k datům pomocí hesel, elektronického podpisu a zasílání kódovaných zpráv. Alternativou k homebankingu je internetbanking.

⁵⁴ HELIOS. *Ekonomický a účetní software pro živnostníky, malé a střední firmy, Popis modulů HELIOS Red - Kniha jízd* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.heliosred.cz/helios-red/vice-o-helios-red/moduly-systemu-helios-red.html>.

⁵⁵ MÁČE, M. *Platební styk - klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. s. 173. ISBN 80-247-1725-5.

Existují ještě jiné funkce a agendy, které se detailněji zabývají specifickou oblastí a tím například: pomůcky, import a export dat, internetové obchody, bezpečnost dat, nápověda apod.

3.1.2 Doplnkové služby

Účetní softwary poskytované jednotlivými výrobci jsou dnes svými funkcemi dost srovnatelné. K diverzifikaci slouží doplňkové služby. Mezi doplňkové služby jsou zahrnovány například: aktualizace, technická podpora prostřednictvím e-mailů, hotline a školení apod. V přístupu placení za tyto služby se výrobci odlišují. Celá řada výrobců pro své nové klienty poskytuje jejich bezplatné užívání po dobu několika měsíců (zpravidla 6 měsíců až 1 roku). Odlišují se také v rozsahu, v jakém jsou poskytovány. Buď platí roční poplatek za balíček doplňkových služeb, nebo některý výrobce poskytuje omezené služby, kde se některým činnostem vůbec nevěnuje.

Charakteristika doplňkových služeb

Aktualizace, slouží k tomu, aby účetní software korespondoval s legislativními změnami. Časté aktualizace jsou například v rámci stanovení měnových kurzů, kde je automatické napojení na Českou národní banku.

Manuál bývá několika set stránkový dokument, ve kterém se účetní seznamuje s jednotlivými položkami účetního softwaru. Věnován je zde také prostor počátečním pokynům při instalaci účetního programu. Bývá přístupný a volně stažitelný na webových stránkách softwarové společnosti.

Technická podpora prostřednictvím e-mailů a hotlinů, jedná se o moderní přístup. Jsou zřízena speciální centra, kam se mohou uživatelé dotazovat. Většina výrobců má na svých webových stránkách viditelně označenou ikonu, zeptej se on-line. Tato služba bývá placená, za každou započatou minutu časového úseku, jako je například za každých 30 minut nebo bývá placena paušální částkou uživatelem.

Videosekvence jedná se o vizuální formu, jejímž prostřednictvím je vidět, jak má být zaúčtována konkrétní účetní operace. Video kurzy jsou vytvořeny pouze pro vybrané úkony, které činí uživatelům větší problémy, nebo jsou náročné na jejich zaúčtování, jelikož došlo k jejich legislativní změně. Jedná se o účetní operace, které se účtují jinak díky legislativním změnám nebo operace, které nejsou účtovány každodenně a nejsou tak obvyklé.

Školení je zahrnováno do tradičních forem doplňkových služeb. Při pořízení účetního programu je umožněno využití školení pro účetní, které je má seznámit s účetním programem a jeho fungováním. Následně jsou školení, která jsou věnována speciálním účetním problémům, legislativním změnám a postřehům v podobě upozornění, co je například finančním úřadem nejvíce kontrolováno apod. Školení jsou důležitá pro účetní, kteří zde mohou konzultovat své dotazy s kolegy a kompetentními osobami.

Ekonomický a informační systém

Softwarové společnosti nabízejí ekonomické a informační systémy. Ekonomické systémy znamenají zachycení finančních operací v podniku, prostřednictvím účetnictví. Vyšším a integrálně propojujícím systémem je informační, který zahrnuje nejen zachycení finančních operací v podniku ale také personálně informační systémy. Informační systém využívají větší společnosti a dynamicky se rozvíjející podniky.

Síťová nebo lokální připojení

Při pořízení účetního softwaru musí vědět zákazník, kolik licencí bude potřebovat. Podle toho se rozhodne, zda nakoupí pouze jednu licenci. To znamená, že daný uživatel získává právo instalovat program pouze na jeden počítač a jedná se o lokální připojení. Instalaci této varianty zvládne sám uživatel, pokud má základní znalosti s ovládáním počítače. Síťové připojení je v okamžiku, kdy uživatel nakoupí více jak jednu licenci a do jednoho účetního programu bude moci zaznamenávat více uživatelů z různých počítačů.

3.2 Účetní softwary na českém trhu

V České republice existuje celá řada společností, které se specializují na výrobu účetních softwarů pro malé a střední podniky. Za vedení účetnictví je v malých a středních podnicích zodpovědný několik účetních. V některých případech si nechávají účetnictví zpracovávat externě od specializovaných účetních firem. Pro malé podniky vystačí zpravidla jen jeden účetní. Není výjimkou, že v menších podnicích účetnictví vedou sami podnikatelé nebo jejich rodinní příslušníci. Tento trend vede k tomu, že účetnictví firmy zjednodušují a zpřehledňují funkce v účetním SW.

Seznam vybraných účetních softwarů používaných v MSP v České republice

Tab. 2 Seznam vybraných účetních softwarů používaných v MSP v České republice

Název programu	Výrobce	Odkaz
ABRA	ABRA Software a.s.	http://www.abra.eu/
BYZNYS ERP	J.K.R.	http://www.jkr.cz/
Cézar	Breaker Software	www.cezar.cz
Ekonom	ELISOFT s.r.o.	www.ekonom-system.cz
Exact	Exact Software CEE, s.r.o.	http://www.exactsoftware.cz/
Flexibee	Flexibee Systems s.r.o. (dříve WinStrom s.r.o.)	http://www.flexibee.eu/
Helios	Asseco Solutions, a.s.	http://www.helios.eu/cz.html
Ježek (Stereo a Duel)	Ježek software s.r.o.	http://www.jezeksw.cz/
Microsoft Dynamics AX (Axapta)	Dynamica, a.s.	http://www.dynamica.cz/
Money	Cígler software a.s.	http://www.money.cz/
MRP	MRP-Informatics, s.r.o.	http://www.mrp.cz/
POHODA	Stormware s.r.o.	http://www.stormware.cz/
PREMIER	PREMIER system a.s.	http://www.premier.cz/cs/index.asp
PROFIT	Lpsoft	http://www.lpsoft.cz/profit.htm
SB KOMPLET	H&M DataSoft spol. s.r.o.	http://www.sbkomplet.cz/
Signys	TreSoft s.r.o.	http://www.signys.cz/
VEMA	Vema a.s.	http://www.vema.cz/
WinDUO	ČAPEK - WinDUO, s.r.o.	http://www.winduo.cz/
WinVABANK	SIT & KHASO v.o.s.	http://www.sitkhaso.cz/

Zdroj: vlastní zpracování

3.3 Vybrané účetní softwary a jejich porovnání

Podle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že nepoužívanějšími účetními programy jsou POHODA, ABRA, HELIOS a Money. Z tohoto důvodu jsou tyto účetní SW vybrány pro následné porovnávání. Porovnávají se podle charakteristik, kterými jsou: demoverze, ceny jednotlivých modulů, systémových požadavků a doplňkových služeb. V Příloze A je zobrazena aktivní pracovní plocha těchto účetních SW. Zdrojem informací pro následnou deskripci a komparaci těchto charakteristik jsou webové stránky jednotlivých účetních společností. Nadále bude předpokládána znalost těchto zdrojů.

3.3.1 Demoverze

Je prvním okamžikem, kdy se účetní jednotka seznamuje s účetním softwarem. Z tohoto důvodu je samozřejmostí, že téměř každá účetní společnost poskytuje potenciálním uživatelům možnost stáhnutí si demoverze přímo na jejich webových stránkách. Demoverze se odlišují od plnohodnotných programů tím, že jsou použitelné na omezenou dobu nebo zachycují omezený počet účetních operací. Společnosti přicházejí s novými typy demoverzí, které mohou být umístěny např.: na flash disky.

Tab. 3 Demoverze vybraných účetních SW

Účetní software	Název	Velikost v MB
ABRA G2	ABRA G2 Start verze 12.01.16	164
HELIOS Red	Start verze	126
	Demo verze	126
	Trial verze	126
	Portable aplikace (Start/Demo/Trial)	135
Money S3	Money S3 START verze 12.120	116
POHODA 2012	POHODA START verze 10003 Leden 2012	49

Zdroj: vlastní zpracování

Obsahové naplnění jednotlivých demoverzí

ABRA G2 Start verze 12.01.16 poskytuje zdarma na dobu 90 dní po zaregistrování obsahuje plné funkční vybavení, bezplatné školení a hotline.

HELIOS Red Start verze je volně šiřitelná verze, limitována pouze finančním obratem 200.000 Kč. Neobsahuje demonstrační data, veškeré hodnoty si musí uživatel sám nadefinovat (tj. číselníky apod.). Po zaregistrování lze přímo z aplikace stahovat legislativní a další aktualizace.

HELIOS Red Demo verze zahrnuje všechny moduly, obsahuje demonstrační data. Omezení je dané počtem záznamů a celkovými částkami, které lze zadat na jednotlivých dokladech.

HELIOS Red Trial verze obsahuje všechny moduly a je časově omezena na dobu 30 dnů.

HELIOS Red Portable aplikace (Start/Demo/Trial) je provozována na přenosném médiu (např.: flash disk, externí disk, atd.). Při instalaci si uživatel vybírá z variant Start, Demo a Trial.

Money S3 START verze 12.120 je tvořena ze všech funkcí jako plná verze Money S3 Premium. Jsou zde omezení počtem záznamů do účetního deníku, skladových pohybů, adres, mezd a objednávek/nabídek. Po zaregistrování jsou přímo z programu uživatelům hodnoty limitů navýšeny. Překročení limitů tiskové sestavy jsou označeny nápisem "neplatné".

POHODA START verze 10003 Leden 2012 obsahuje všechny prvky jako POHODA Komplet, ale je omezen počtem záznamů v účetním deníku či počtem záznamů v jednotlivých agendách. Data lze po zakoupení licence převést do ostré verze. Po zaregistrování jsou odblokována počáteční omezení. Po registraci je časově omezena tj. do 31.12. 2012 (konce příslušného roku). Po uplynutí tohoto období je možné nainstalovat novou verzi a pokračovat v bezplatném užití.

Tab. 3 jsou zobrazeny odlišné přístupy účetních společností při poskytování demoverzí. Nejpropracovanější přístup má program HELIOS Red, který nabízí potenciálním uživatelům výběr z varianty: Star, Trial, Demoverze nebo Portable aplikace. Společným znakem je, že pokud v demoverzi uživatel vytvoří data, tak po zakoupení licence se mu přesunou do plnohodnotné verze účetního SW.

3.3.2 Systémové požadavky na účetní software

Při výběru účetního softwaru je nutno zohlednit systémové parametry počítače. Základními kritérii jsou operační systém, procesor, pevný disk a operační paměť. Požadavky na velikost a výkonnost jednotlivých parametrů je odlišná pro klientské stanice (tj. nainstalování programu pouze pro účely lokálních potřeb - jeden uživatel na jednom počítači) a síťová, serverová propojení. Pro síťové infrastruktury jsou systémové požadavky vyšší, nežli je tomu u klientských stanic.

Zajištění větší výkonnosti účetního programu je potřeba, hlídat velikost volného místa na pevném disku. Plně využitý pevný disk snižuje výkonnost účetního programu. Proto je doporučována ponechávat přibližně 20 % volného místa. Dále aktualizovat stávající operační systém nejnovější verzí Servis Packu pro daný Windows. Pokud operační systém nefunguje v českém prostředí, může při instalaci účetního programu dojít k deformování českých znaků. Z tohoto důvodu je vhodné doinstalovat program, který tomu zabrání. Doporučováno je používat značková hardwarová a softwarová vybavení, která podporují a zajišťují větší výkonnost účetního systému.

Porovnání účetních programů podle doporučené konfigurace softwarového a hardwarového vybavení – pracovní stanice (pro jeden počítač)

Tab. 4 Doporučená konfigurace systémového vybavení pro jednu stanici

Účetní software	Operační systém	Procesor (CPU)	Pevný disk (HDD)	Operační paměť (RAM)
ABRA G2	Miccrosoft Windows XP/Vista/7	Intel Core 2 Duo E8400 3 GHz	160 GB	1000 MB (XP), 2 GB (Vista, 7)
HELIOS Red	Microsoft Windows XP	Intel Celeron 900 MHz (tj. od 1,6 GHz)	min. 200 MB	512 MB
Money S3	Microsoft Windows XP/Vista/ 7	Intel Pentium 2 GHz	SATA s min. 7 200 otáčkami a alespoň 2 GB	1000 MB
POHODA 2012	Microsoft Windows 2000/XP/Vista/7	Intel Core 2 Duo 2 GHz	2 x SATAII, 7200 ot./min.	2048 MB (Pro Vistu: 2 x 2048 MB)

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 4 je zřejmé, že systémové požadavky na účetní program jsou rozmanité. Z operačních systémů všechny podporují všechny Microsoft Windows XP. Pro spuštění starších verzí operačních systémů je vhodný program Money S3. U ABRY je to možné, ale po konzultaci s odborníkem. Naproti tomu POHODA předem informuje své zákazníky, že spuštění starší verze operačního systému (tj. už od Microsoft Windows 2000) je zcela nemožné. U procesoru jsou doporučovány nejvhodnější typy, kde společným prvkem mají, že jsou od společnosti Intel Corporation. Nejobvyklejším typem pevného disku je SATA, ale záleží na konkrétním doporučení od výrobce účetních SW. V potaz se musí brát množství otáček pevného disku. Obsazenost pevného disku je ovlivňována počtem záznamů, které jsou uváděny do účetního programu. Na 1000 dokladů je zhruba potřeba 100 MB místa na disku. Operační paměť má přímou vazbu na výkonnost účetního programu, proto jsou stanoveny pouze minimální hranice. Další požadavky už jsou specifické pro jednotlivé společnosti, zpravidla vyžadují Microsoft Excel pro zobrazování kontingenčních tabulek nebo grafickou kartu a její minimální hranici pro rozlišení.

3.3.3 Ceny modulů

Porovnání modulů nabízených jednotlivými firmami je velmi těžké. Příčinou je, že každá společnost má nastavenou jinou cenovou politiku. Některé se zaměřují na nabízení balíčků, které jsou prodávány za zvýhodněné ceny nebo zase nabízí jednotlivé agendy zvlášť a často jsou ještě limitovány do určitého počtu operací. Například: Modul Mzdy je nabízen v několika úrovních do 25 zaměstnanců, do 50 zaměstnanců nebo 100 a více zaměstnanců, kde klient si může vybrat a zaplatit pro něj nejvýhodnější variantu. Pro mikropodnik se vyplatí levnější varianta do 25 zaměstnanců nežli 100 a více zaměstnanců. Je zde celá řada dodatečných agend, které si už sami společnosti rozčleňují. Následně je zákazníkovi umožněno vytvořit svůj „ideální“ účetní software, který je mu šitý na míru.

Cenová politika u vybraných účetních softwarů

Cenová politika větších účetních společností, do kterých je zahrnována POHODA, Money, HELIOS a ABRA.

ABRA - ABRA G2

Společnost nabízí jednotlivé moduly samostatně. Jediným komplexním modulem je tzn. Jádru. Jádro zahrnuje: účetnictví a výkazy, banku a homebanking, pokladnu, majetek, nákup a prodej a knihu jízd. Tento balíček je určen pro maximálně 5 licencí. Cena tohoto balíčku je 4990 Kč (bez DPH). Klient si k tomuto balíčku může dokoupit skladové hospodářství, maloobchodní prodej, gastrovýrobu, výrobu, CRM, servis a mzdy a personalistiku.

Helios - HELIOS Red

Při nákupu účetního programu HELIOS Red má klient na výběr ze dvou možností. První možností je, že si koupí jednotlivé moduly zvlášť. Charakteristické je, že dané moduly jsou podrobněji rozčleněny podle nároků, který klient od daného modulu má. Například: modul Skladová evidence, který obsahuje základní prvky a lze ho pořídit za 7.300 Kč bez DPH, Náročnějšímu klientovi je umožněno dokoupit si k tomuto modulu například: Ceníky

(2.900 Kč bez DPH). Výrobní čísla (2.900 Kč bez DPH), Intrastat (2.400 Kč bez DPH) či Podporu e-shopu (3.900 Kč bez DPH). Druhá možnost je, že si klient může koupit balíčky, které jsou za zvýhodněné ceny. Nabízenými balíčky jsou HELIOS Red: Komplet (omezení finančním limitem pro každý modul), Ekonomika (pro firmy z oblasti služeb a obchodu), Účtárna (určení je výhradně pro účetní a daňové kanceláře), Maloobchod (určené pro prodejny nebo přidružené prodejny) a Velkoobchod (vhodný pro sklady, velkosklady, obchodní firmy s velkým skladem materiálu a zboží).

Money - Money S3

Tento účetní program lze pořídit ve formě cenově zvýhodněných kompletů. Společnost pro tyto účely vytvořila srovnávací tabulku všech kompletů účetního programu. Komplety jsou rozdělovány do skupin:

- Zvýhodněné verze s omezeným počtem záznamů Money S3: Start nebo Lite .
- Komplety pro daňovou evidenci Money S3: Mini nebo Business.
- Komplety pro podvojný účetnictví Money S3: Office nebo Premium.
- Komplety výhradně pro skladovou evidenci Money S3: Sklad.
- Rozšíření na vyšší typy kompletů o další moduly: účetní analýza, skladové analýzy, knihu jízd, servis, e-shop apod.

Ceny jsou uváděny pro 1 licenci, 2-5 licencí a 6 - každá další licence. Poskytuje slevy pro oborové skupiny tj. pro školy, neziskové organizace apod.

POHODA - POHODA 2012

Cenová politika účetního systému Stormware s.r.o. nabízí několik obsahově a cenově odlišných variant ekonomického systému. Nejlevnější varianta POHODA je určena podnikateli, který na jednom počítači zpracovává daňovou evidenci. Pro síťové verze zpracování jsou určeny systémy POHODA SQL a POHODA E1 postavené na technologii klient-server zvládnou desítky uživatelů v síti. Každá z těchto variant může obsahovat komplety POHODA 2012: Mini, Lite, Jazz, Standard, Profi, Premium a Komplet. Proto rychlé zorientování a především nalezení odpovídajícího kompletu je vytvořena srovnávací tabulka. Klient označí požadované moduly a systém mu nabídne odpovídající komplety.

Příklad 1. Obchodní společnost Včelka s.r.o. pořizuje nový účetní software. Jedná se o malou firmu, která má 50 zaměstnanců. Předmětem její činnosti je obchodování s včelařskými produkty a pomůckami. Požadované moduly: účetnictví, adresáře, fakturace, banka a pokladna, homebanking, majetek, nákup a prodej, kniha jízd (2 vozidla), sklady a mzdy (pro 60 zaměstnanců).

a. licence pro jeden počítač

Tab. 5 Skladba a cena účetních programů pro jednu licenci

Účetní software	Skladba agend a výpočet	Cena bez DPH v Kč
ABRA G2	Jádro + Mzdy a personalistika (60 zaměstnanců) + Skladové hospodaření = 4 990 + (990 + 7 960) + 1 990	15 930
HELIOS Red	Samostatně: Jádro + Účetnictví (včetně knihy faktur a pokladny) + Bankovní operace + Skladová evidence + Nákup a prodej + Mzdy a personalistika (do 100 výplata) + Majetek + Kniha jízd (neomezený počet vozidel) = 0 + 7 300 + 1 900 + 7 300 + 6 300 + 14 300 + 5 300 + 1 400	43 800
	Komplet Ekonomika + Kniha jízd (neomezený počet vozidel)+Mzdy a personalistika (do 100 výplat) + Nákup a prodej = 18 300 + 1 400 + (14 300 - 6 300) + 6 300	34 000
	Komplet Lite (omezený počet záznamů) + Kniha jízd (2-3 vozidla) = 3 490 + 2 990	6 480
Money S3	Komplet Premium + Kniha jízd (2-3 vozidla) = 11 990 + 2 990	14 980
	Komplet POHODA 2012 Premium	11 980

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 5 je zřejmé, že pokud se podnikatelská jednotka rozhodne pořídit účetní software a jejím jediným kritériem výběru je pořizovací cena modulů, tak se rozhodne pro POHODU Premium. Za předpokladu že uvažuje pouze nákup jedné licence. Dále u účetního programu HELIOS Red je patrný rozdíl mezi nákupem jednotlivých modulů postupně nebo balíčkem, kde rozdíl činí téměř 10.000 Kč.

b. síťová verze - licence pro 3 počítače

Tab. 6 Skladba a porovnání účetních programů pro více licencí

Účetní software	Skladba agend a výpočet	Cena bez DPH v Kč
ABRA G2	.	.
HELIOS Red	Samostatně: Jádru + Účetnictví (včetně knihy faktur a pokladny) + Bankovní operace + Skladová evidence + Nákup a prodej + Mzdy a personalistika (do 100 výplata) + Majetek + Kniha jízd (neomezený počet vozidel) + za další uživatele (balíček 3 uživatelů - výhodnější) = 0 + 7 300 + 1 900 + 7 300 + 6 300 + 14 300 + 5 300 + 1 400 = 43 800 + 7 300	53 100
	Komplet HELIOS Red Ekonomika + Kniha jízd (neomezený počet vozidel) + Mzdy a personalistika (do 100 výplat) + Nákup a prodej + další uživatelé (balíček 3 uživatelů - výhodnější) = 18 300 + 1 400 + (14 300 - 6 300) + 6 300 = 34 000 + 7 300	41 300
	Komplet Lite (omezený počet záznamů) + Kniha jízd (2-3 vozidla) + licence v kategorii 2.-5. počítač = 3 490 + 2 990 = 6 480 + 1 990 + 1 990	10 460
Money S3	Komplet Premium + Kniha jízd (2-3 vozidla) + licence v kategorii 2. -5. počítač = 11 990 + 2 990 = 14 980 + 2 990 + 2 990	20 960
POHODA 2012	POHODA 2012 Premium NET3	17 970

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 6 je upravena podmínka koupě s tím, že se podnikatelský subjekt se rozhodne pořídit tři licence. Ceny účetních softwarů oproti cenám jedné licence jsou navýšené. Zůstává výhodnější pořídit si účetní program POHODA a to verzi Premium NET3. Zcela nejlevnější je verze Lite Money S3, která je ale pro menší podniky nebo živnostníky. Jelikož obsahuje omezený počet záznamů.

3.3.4 Doplnkové služby

Existence rozmanitého množství dodatečných služeb, která je poskytována výrobcí neustále nabývá na svém významu. I v současnosti je celá škála možností, jakými se výrobci od sebe mohou odlišit.

Charakteristika doplňkových služeb vybraných účetních softwarů

ABRA G2

Systém doplňkových služeb společnosti ABRA Software a.s. se dělí následovně:

Pravidelné roční služby za poskytnutí licence jsou hrazeny 29 % z celkové ceníkové ceny licence.

Pravidelné měsíční služby její součástí jsou předplatné služby konzultanta, garance servisního zásahu do 8 hodin, garance servisního zásahu do 4 hodin, premium HOT Line (o víkendech a svátcích od 7 do 18 hodin), garance aktualizací, archivace dat apod.

Služby konzultantské se skládají z vlastní konzultantské činnosti, programátorské práce, vzdáleného zásahu HelpDesku v délce buď do 15 minut, nebo 30 minut, dopravné (za výjezd a za kilometr).

HELIOS Red

Společnost Asseco Solutions nabízí k účetnímu systému HELIOS Red služby typu konzultací, převodu dat, konfigurací, instalací programu a další. Za poskytované služby si účtuje dle časového intervalu. Placeno je za každých započatých 30 minut (avšak minimálně 1 hodina práce). Ceny pro zákazníky se odvíjí podle toho, zda uzavřeli smlouvu o podpoře a zaplatili ji. Jestliže se jedná o nepravidelné klienty tak pro ně jsou všechny uvedené hodinové sazby navýšeny o 50 %. K ceně je ještě připočítáván poplatek za výjezd technika ke klientovi.

Standardní služby k softwaru obsahují instalace a reinstalace programů, konzultace k programům, individuální zaškolení k programům a vzdálená správa. Ke standardním službám jsou vymezeny podmínky, za kterých mohou být poskytovány (např.: přístup k internetu). Částky se pohybují kolem 1.050 Kč bez DPH.

Speciální služby jejich součástí jsou analytické a programovací práce, opravy a převody dat, instalace a konfigurace počítače, periférií a operačních systémů, konfigurace, nastavení a správa počítačové sítě. Jednotlivé položky speciálních služeb se pohybují kolem 1.400 Kč bez DPH.

Ostatní služby, poplatky a příplatky patří sem výjezdy k zákazníkovi za každý samostatný výjezd a cestovní výlohy.

Balíčky služeb jsou poskytovány za zvýhodněné ceny. Balíčky jsou označovány Plus mini nebo Plus maxi.

Money S3

Společnost CÍGLER SOFTWARE, a.s. pro svůj účetní software vytváří celou řadu aktivit, kterými zajišťuje seznámení a především efektivní zvládnutí účetní práce v jejich programu.

Školení, která jsou realizována na pobočkách Praha a Brno. Cena jednoho kurzu je přibližně 2.000 Kč bez DPH. Jednotlivá školení jsou koncipována za konkrétní problematikou, jako je například: Začínáme s Money S3, efektivně v Money S3, účetnictví, daňová evidence, sklady a objednávky, personalistika a mzdy, individuální účetnictví a účetnictví pro pokročilé.

Podpora a aktualizace je poskytována za roční poplatek k jednotlivým licencím. Součástí podpory a aktualizací je doplnění účetního systému o nové funkce, přizpůsobování legislativním změnám, telefonická horká linka, zasílání elektronického bulletinu Money News a možnost získání slev a zvýhodnění na školení. Cena za podporu a aktualizaci není jednotná, je stanoven odlišně pro jednotlivé balíčky kompletů Money S3 (tj. Mini, Lite,

Sklad, Business, Office a Premium) a také pro vybrané doplňkové moduly, které tvoří nadstandard (tj. Modul skladové analýzy, účetní analýzy, e-shop apod.).

Telefonická podpora je určena pro pracovní dny a maximálně na 10 minut. Pro telefonický kontakt musí uživatel mít připraveno číslo licenční smlouvy, číslo verze Money a verzi operačního systému.

Další poskytované služby jsou: internetová podpora, výjezdní a technický servis (servisní smlouva Priority nebo Standard), servisní smlouva (osobní konzultanta, prioritní servisní výjezd a údržba dat) a dokumenty, letáky a příručky pro Money S3.

POHODA 2012

Společnosti Stormaware s.r.o. má propracovaný systém doplňkových služeb. Na svých webových stránkách má pro uživatele POHODY postup, co dělat, když něco nefunguje. Jejich činnosti lze rozdělit do dvou základních skupin a to na zákaznickou podporu a individuální služby.

Zákaznická podpora obsahuje aktualizace, telefonická podpora je poskytována v pracovní dny, e-mailová podpora, kde garantují odpovědi na e-mail nejpozději do konce následujícího pracovního dne a e-mailový zpravodaj jeho vydávání je nepravidelné, zpravidla jednou za měsíc. Soubor vyjmenovaných zákaznických služeb je souhrnně označován SERVIS s dovětkem konkrétního roku, na který se vztahuje. SERVIS je prodáván jako balíček pro jednotlivý účetní komplety.

Individuální služby jejich součástí jsou instalace produktu a to především síťových verzí, expertní konzultace, základní nebo expertní úpravy tiskových sestav, importy dat, firemní školení, základní zaškolení jednoho uživatele a vzdálená správa. Tyto služby si zákazníci objednávají jednotlivě podle svých potřeb. Za jednotlivé služby jsou stanoveny ceny, jsou pouze orientační, jelikož dále jsou upravovány podle konkrétního zásahu.

- **Aktualizace a jiná zvýhodnění**

Tab. 7 Aktualizace a zvýhodnění účetního softwaru pro první a další roky

Účetní software	Přístup k aktualizacím a zvýhodněním dle časového okamžiku	
	1. rok	Další léta
ABRA G2	Žádné zvýhodnění. Cena je stejná jako pro další léta tj. 3.800 Kč/měsíčně.	3.800 Kč /měsíčně
HELIOS Red	Zdarma po dobu 6 měsíců od zakoupení licence.	Platí se ročně a činí cca 30 % z ceny zakoupené licence (bez slevy).
Money S3	Zdarma 1 rok pro zcela nové uživatele (ne upgrade verzi pro stávající klienty).	Stanoveny podle jednotlivých kompletů (od 1.000 do 3.500) a nadstandardní modulů (od 200 do 1.000)
POHODA 2012	Cena licence obsahuje aktualizaci a technickou podporu až do konce příslušného roku. Dále je možná sleva 20 % pro nové firmy, které si pořídí POHODU do 3 měsíců od svého vzniku.	Nutno dokupovat novou aktualizovanou verzi daného kompletu, pokud jeden či více let vynechá, zvýší se cena aktualizace o 50 %.

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 7 lze vyčíst, jak rozmanité přístupy mají účetní společnosti při poskytování aktualizací a ostatních zvýhodněních. První rok lze téměř od všech účetních společností získat aktualizace zdarma. U POHODY 2012 je dokonce možno získat 20% slevu za podmínky, že kupující si pořídí účetní program nejpozději do 3 měsíců od svého vzniku. V dalších letech už žádná zvýhodnění při nákupu aktualizací není spíše naopak. Jestliže MSP jeden rok není aktualizován, tak mu je následující období zvýšená cena o 50 % u programu POHODA 2012.

Příklad 2. Obchodní společnost Včelka s.r.o. si pořizuje aktualizace účetního programu na rok 2012. Předpoklad, že účetní program si pořídila v lednu r. 2012 a je nově vzniklou společností.

Tab. 8 Výpočet aktualizací v prvním roce pro konkrétní příklad.

Účetní software	Výpočet	Cena bez DPH v Kč
ABRA G2	$11 \times 3\,800 = 41\,800$	48 000
HELIOS Red	$34\,000^* \times 0,30 = 10\,200 / 2 = 5\,100$	5 100
Money S3	0	0
POHODA 2012	$11\,980^* \times 0,20 = -2\,396$ (sleva)	- 2 396

**Poznámka: Za licenční ceny jsou dosaženy výsledné ceny daného účetního softwaru z příkladu 1a.
Zdroj: Vlastní zpracování*

Nejvýhodnější variantou nákupu je POHODA 2012. Klient obdrží ještě slevu, kterou si může odečíst od ceny účetního programu. Naproti tomu nejdražší aktualizace jsou poskytovány k účetnímu programu ABRA, kde měsíčně za aktualizace zaplatí 3.800 Kč.

- **Semináře a školení**

Porovnání cen za úvodní kurz pro 1 osobu

Tab. 9 Cena úvodního semináře nabízený pro jednotlivé účetní programy

Účetní software	Poznámka	Cena bez DPH v Kč
ABRA G2	Služba je poskytována, konkrétní cena je sdělena až po přihlášení uživatele do systému.	.
HELIOS Red	Úvodní školení je zdarma.	0
Money S3	Základní kurz	1 990
POHODA 2012	Základní kurz	1 580

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 9 školení na seznámení s programem zobrazuje přístup jednotlivých výrobců účetních systémů. HELIOS Red poskytuje úvodní školení zdarma. Na úvodní školení je automaticky doporučováno další školení, jako je účetnictví I. a II. Standardní cena školení se pohybuje kolem 1.800 Kč.

3.4 Shrnutí

Porovnávání účetního SW podle ceny je zavádějící, protože k této ceně je nutno dopočítávat náklady, které souvisejí s koupí a následným užíváním programu. Mezi náklady patří: náklady na instalaci programu, úvodní konzultace, platba na servisní linky, školení a nejdůležitějšími jsou aktualizace a technické podpory, které je nutno každý rok dokupovat a celá řada dalších nákladů. Nákup účetního SW nelze považovat za jednorázovou investici a předpokládat, že podnik bude mít „vystaráno“ na několik let dopředu.

Účetní program je živým organismem, který musí udržovat tempo s vývojem informačních technologií (především větší nároky na zabezpečení systému a na jednotlivé funkce programu) a adekvátně se přizpůsobovat změnám v legislativním prostředí. Samotným aktualizovaným účetním SW není zajištěno kvalitní vedení účetnictví. Z tohoto důvodu musí být průběžně proškoleni účetní, za účelem zlepšování jejich schopnosti využívat funkce a tím zvyšovat produktivitu práce.

4. Zhodnocení současného stavu zjištěného analýzou a navržení řešení

Kapitola je rozdělena do dvou částí. V první části je popsána provedená analýza využití účetních SW v malých a středních podnicích. Spočívající ve vyhodnocení otevřených a uzavřených otázek provedeného dotazníkového šetření. Druhá část navazuje na analytickou část. Zhodnocuje současný stav účetních SW v MSP a jejich uživatelů. Zejména jsou navržena opatření, která vedou k odstranění nedostatků, které byly zjištěny dotazníkovým šetřením.

4.1 Analýza využití účetních programů v malých a středních podnicích

Pro zpracování analytické části byl vypracován výzkumný projekt, jehož uskutečnění je rozčleňována do dvou fází a to přípravné a realizační.

Přípravná fáze

Cílem dotazníkového šetření je analyzování využití účetních softwarů v malých a středních podnicích. Před vlastní realizací výzkumného projektu byl vypracován dotazník, který byl sestaven podle obecně známých charakteristik účetních SW s ponecháním dostatečného prostoru pro vyjádření osobních zkušeností a postojů oslovených respondentů. V Příloze B je uveden dotazník, který byl předkládán respondentům k vyplnění. Metoda sběru byla dotazování a to elektronickou komunikací. Pro tyto účel byl využit elektronický dotazník na Googlu. Charakter dat je primární a kvantitativní. Dále se jedná o externí výzkum. Sběr dat byl realizován v termínu 29.2. - 1.4. 2012.

Realizační fáze

Spočívá především ve sběru dat. Zkontaktovány byly podniky uvedeny v referencích u vybraných účetních společností. Konkrétně se jedná o účetní společností softwarů ABRA, HELIOS, Money a POHODA. Další oslovená skupina byly některé podniky

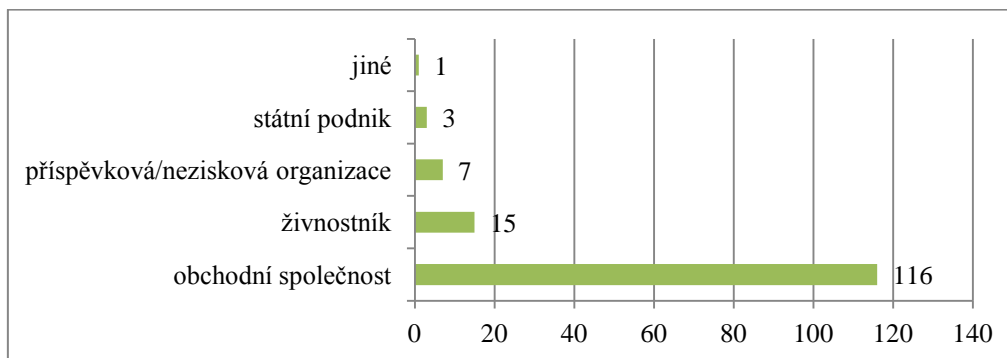
z Asociace malých a středních podniků a živnostníků v České republice. O vyplnění dotazníku byli požádáni lidé z okruhu Jičína, Liberce a Mladé Boleslavi. Sesbíraná data jsou dále rozčleněna a vyhodnocena prostřednictvím poskytované služby od Googlu, kde automaticky vygenerované výsledky a zachycuje do tabulky. Následně je možné podle filtru třídit. Pro grafické a tabulkové vyjádření výsledných hodnot byl využit Microsoft Excel.

Dotazníkové šetření se zúčastnilo 142 respondentů. Tato skupina respondentů je dále zužována, aby splňovala podmínky MSP. Záměrně jsou v dotazníku zkonstruovány otázky právní formy podnikání, a zda účetní jednotka vede daňovou evidenci či účetnictví. Důvodem těchto otázek je zamezení neznalosti respondentů, kdo všechno patří do MSP.

4.1.1 Vyhodnocení uzavřených otázek

Z důvodů rozsahu práce, jsou výsledné tabulky s hodnotovým vyjádřením odpovědí k dispozici v Příloze C.

Právní forma společnosti, pro kterou je vedeno účetnictví

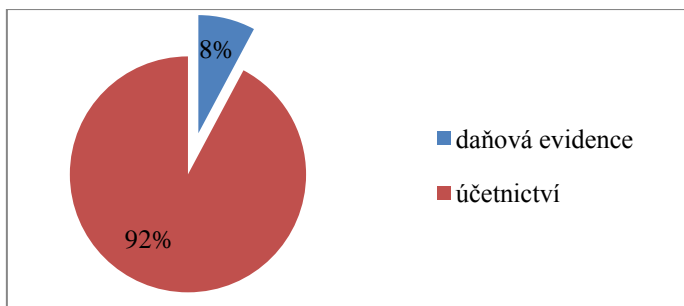

Obr. 3 Právní forma podnikání

Zdroj: vlastní zpracování

Podle Obr. 3 většina oslovených respondentů vede účetnictví pro obchodní společnosti a to celkem 116. Další zastoupenou právní formou jsou podniky jednotlivců, příspěvkové a neziskové organizace a státní podniky.

Vedení daňové evidence nebo účetnictví

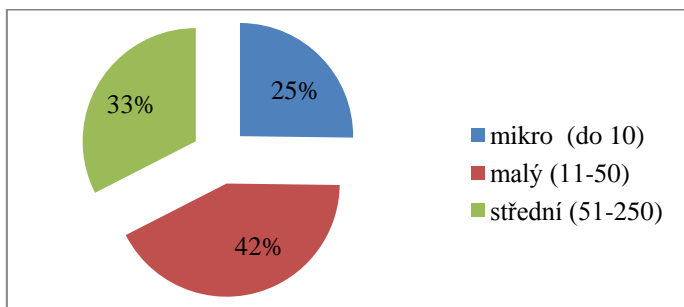
Obr. 4 Vedení daňové evidence nebo účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4 ukazuje, že ze 142 respondentů, 92 % vede účetnictví a zbylých 8 % respondentů vede daňovou evidenci.

Pro práci s dalšími otázkami, je počet respondentů zúžen a to pouze na ty, kteří vedou účetnictví v obchodní společnosti a podniku jednotlivce. Ještě tato skupina je dále upravována o jednotky, které vedou účetnictví. Výsledný počet respondentů, kteří splňují podmínku MSP, je 123.

Rozčlenění MSP podle počtu zaměstnanců

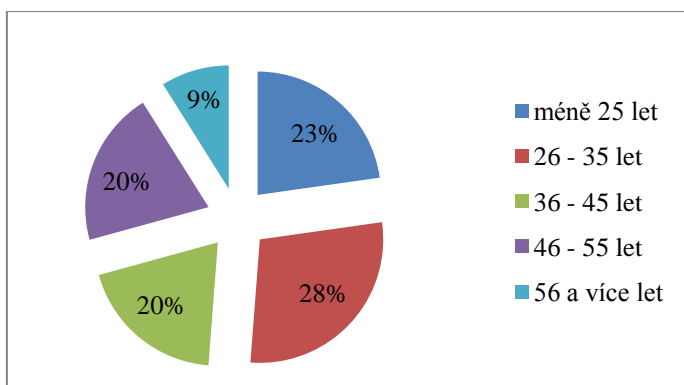

Obr. 5 Kategorie MSP podle počtu zaměstnanců

Zdroj: vlastní zpracování

V Obr. 5 pro charakteristiku MSP bylo zvoleno nejčastější členění MSP a to podle počtu zaměstnanců. Do 10 zaměstnanců je podnik označován za mikro-. V intervalu 11-50 zaměstnanců jde o podnik malý a s více jak 51 do 250 zaměstnanci patří střední podniky. Největší skupina respondentů vede účetnictví v malých podnicích a to 42 %. S 33 % jsou zastoupeny střední podniky a mikropodniky s 25 %.

Identifikace respondenta dle věku

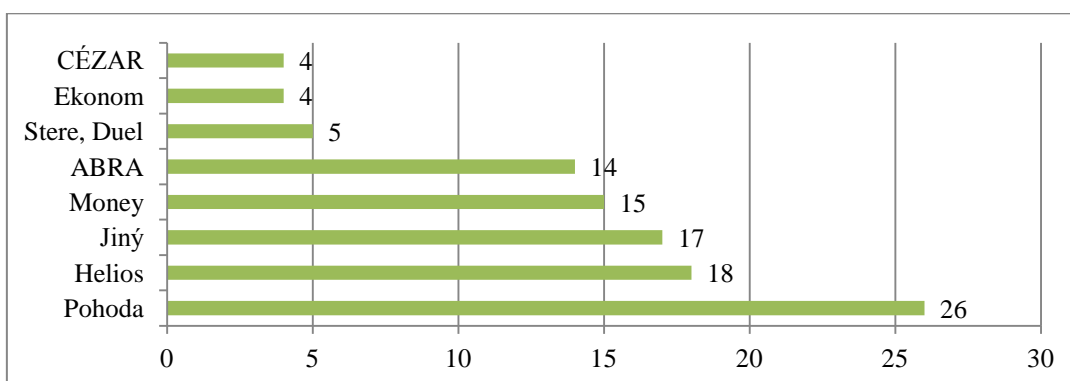

Obr. 6 Věková struktura respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Na Obr. 6 je zachycena věková struktura účetních. Nejčetnější věková skupina je v rozmezí 26-35 let a to 28 %. Nejméně četná věková skupina je 56 a více let se zhruba 10 %. Zbylé skupiny mají téměř stejné procentní zastoupení a to kolem 21 %.

Názvy používaných účetních SW v MSP

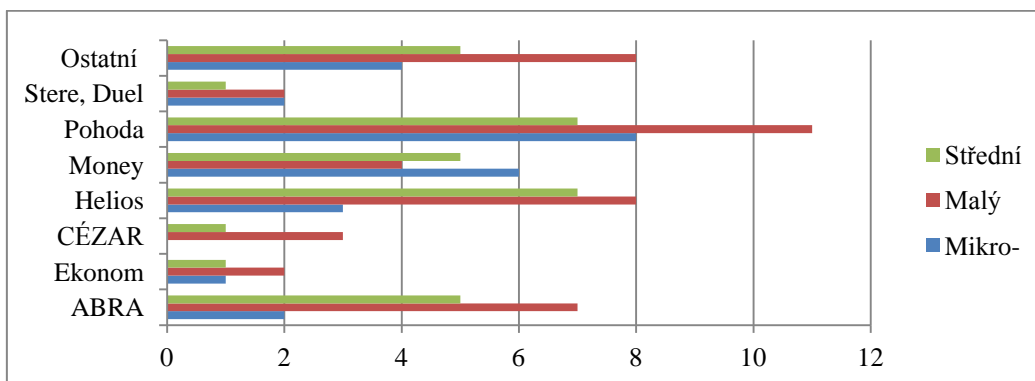
Obr. 7 Seznam používaných účetních SW

Zdroj: vlastní zpracování

Na Obr. 7 podle výzkumu vyplynulo, že nejpoužívanějším účetním SW je POHODA, která výrazně převyšuje ostatní používané účetní SW. Další skupinou s vyrovnaným počtem uživatelů kolem 16, jsou účetní softwary ABRA, Money a Helios. Menší zastoupení mají účetní programy Stereo, Duel, Ekonom a CÉZAR kolem 4 respondentů. Do skupiny jiné jsou zahrnuty účetní programy, používané buď jedním, nebo maximálně dvěma

respondenty. Konkrétně se jedná o účetní SW: VEMA, Premiér, Profit, Exact, Účto, Winvabank, SAP, Gordic, Signys, Axapta, SB komplet a MRP.

Vazba účetního SW na velikost podniku

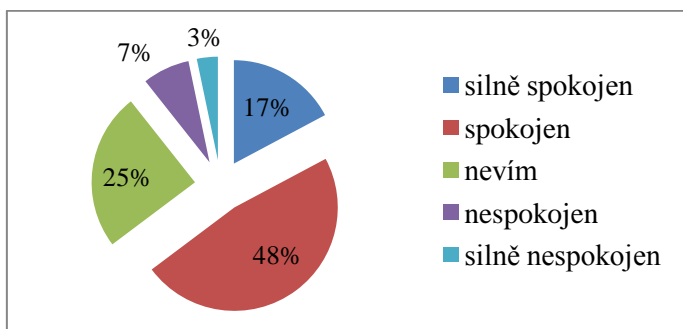

Obr. 8 Závislost účetního SW na kategorii podniku

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 8 zobrazuje vztah mezi používaným účetním SW a velikostí podniku. Všechny až tedy na účetní program CÉZAR mají zastoupení ve všech typech podniků. Používání účetního SW v malých podnicích je dáno tím, že mají největší zastoupení oproti ostatním podnikům v dotazníkovém šetření. Přesto je zřejmá multifunkčnost jednotlivých účetních SW, které se dokáže přizpůsobit požadavkům klientů podle velikosti podniku, jelikož nabízejí variabilitu modulů, které si podniky mohou dokupovat a navyšovat si tím své kapacity pro zachycení účetních záznamů.

Celková míra spokojenosti s používaným účetním softwarem

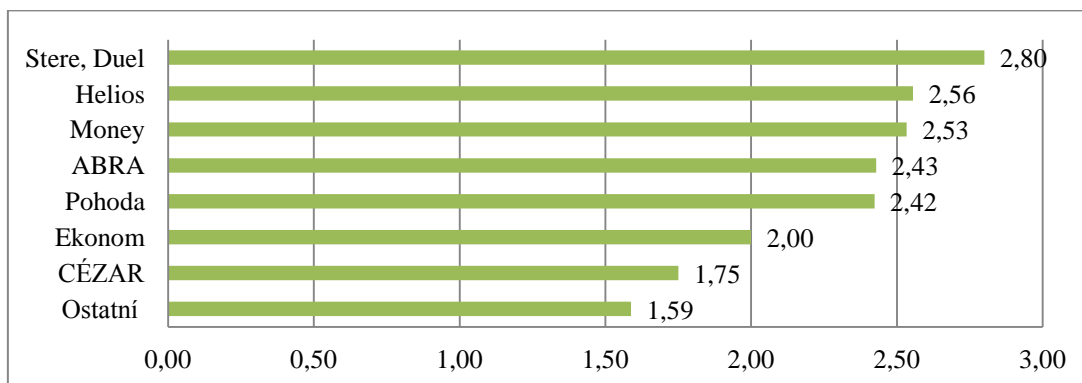

Obr. 9 Celková míra spokojenosti s účetním SW

Zdroj: vlastní zpracování

V Obr. 9 je zachycena celková spokojenost s používaným účetním SW. Téměř polovina všech respondentů vyjádřila spokojenost s jejich používaným účetním programem. 25 % respondentů nevyjádřili spokojenost ani nespokojenost, nejspíš jim je jedno v jakém účetním SW pracují. Větší intenzitu se spokojeností vyjádřilo 17 % respondentů, kteří jsou s účetním SW nadměru spokojeni.

Průměrná spokojenost s jednotlivými účetními softwary

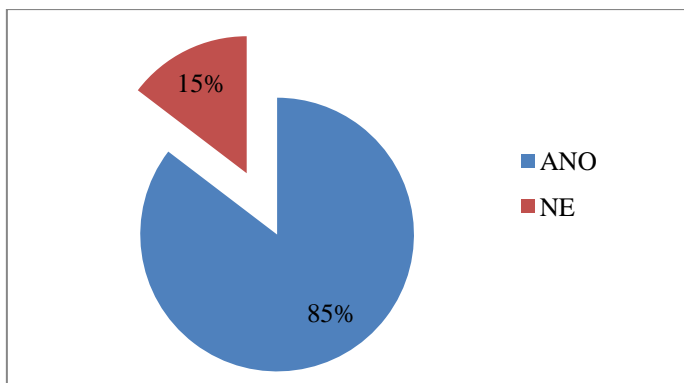

Obr. 10 Průměrná spokojenost s účetními SW

Zdroj: vlastní zpracování

Na Obr. 10 je zobrazena, průměrná celková spokojenost s jednotlivými účetními programy. Stupnice vyjadřující intenzitu spokojenosti je: silně spokojen = 1 až silně nespokojen = 5. Nejlépe dopadly účetní softwary ostatní (tj. VEMA, Premiér, Profit, Exact, Účto, Winvabank, SAP, Gordic, Signys, Axapta, SB komplet a MRP), se kterými jsou uživatelé nejvíce v průměru spokojeni. Dalším oblíbeným účetním programem je CÉZAR. Nejmenší průměrná spokojenost respondentů byla vyjádřena u účetních SW Stereo a Duel. Zajímavé je, že POHODA je nejpoužívanější účetní SW, a proto je překvapivé jeho umístění. Je hodnocen jako průměrný.

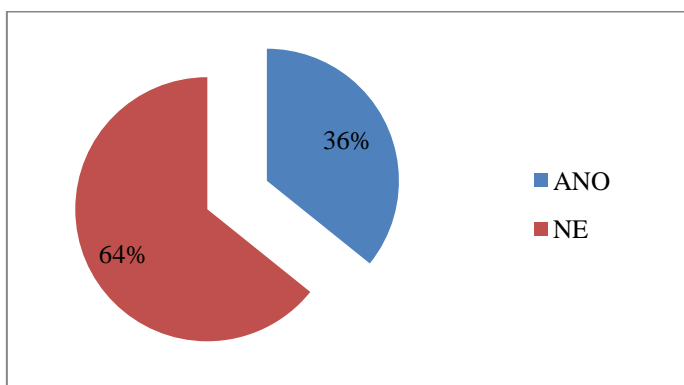
První zaměstnání, ve kterém je využíván účetní SW

Obr. 11 První zaměstnání, ve kterém je používán příslušný účetní SW
Zdroj: vlastní zpracování

Z Obr. 11 lze vyčíst, že 85 % respondentů používá účetní SW ve svém prvním zaměstnání. Zbýlých 15 % respondentů už účetní software používalo v předcházejícím zaměstnání.

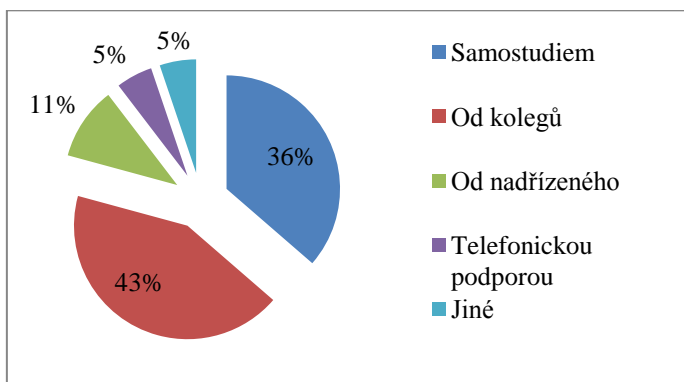
Vyslání respondenta na školení při nástupu do zaměstnání

Obr. 12 Vyslání na školení při nástupu do zaměstnání
Zdroj: vlastní zpracování

Na Obr. 12 je ukázáno, že většina respondentů není zaměstnavatelem vysílána na školení, konkrétně jde o 64 %. Pouze 36 % respondentů je při nástupu do zaměstnání, zaměstnavatelem vysláno na školení.

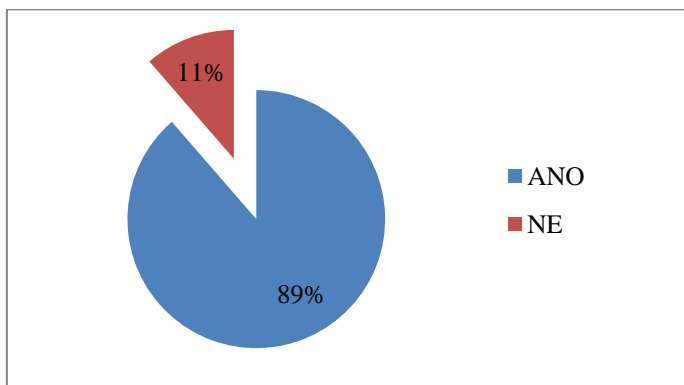
Nebyl-li zaměstnanec vyslán při nástupu do zaměstnání na školení, tak jakým způsobem nabyl dovednosti

Obr. 13 Způsoby nabytí znalosti pro užívání účetního SW
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 13 zachycuje osoby, které nebyly vyslány na školení a získaly své dovednosti s užíváním účetní SW za součinnosti svých kolegů 43 % či samostudiem 36 %. Doplňkovým zdrojem informací jsou pro ně informace od nadřízeného, telefonické podpory a ostatní. Mezi ostatní jsou řazeny informace od manžela/ky, kontaktováním zástupce účetního SW, nebo práce s účetním SW na škole.

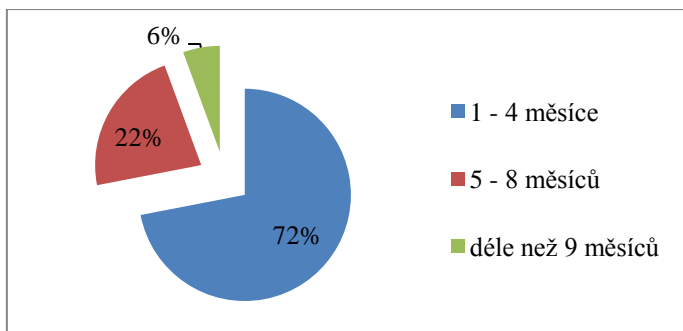
Dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v účetním SW

Obr. 14 Dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v účetním SW
Zdroj: vlastní zpracování

V Obr. 14 zachycuje, že se 89 % dotázaných domnívá, že má dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v účetním SW. Pouhých 11 % respondentů si myslí, že nemají dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v jejich účetních SW.

Čas potřebný pro získání dostatečných znalostí

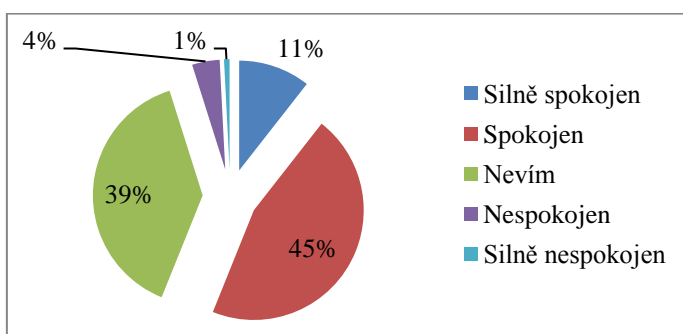

Obr. 15 Doba potřebná pro získání potřebných znalostí
Zdroj: vlastní zpracování

V Obr. 15 je zobrazena skupina respondentů, která se domnívá, že má dostatečné znalosti s užíváním účetní softwaru. Dále je členěna podle času, který potřebovala pro získání znalostí. Nejpočetnější 72% zastoupení je v době 1-4 měsíce, které postačí pro získání znalostí. 5-8 měsíců potřebovalo 22 % dotázaných. 6% skupina, která získávala znalosti za dobu delší jak 9 měsíců. Tato doba byla především u účetních ze středních podniků (a to z 83 %), jelikož účetní aplikace je složitější a žádá si odpovídající dobu na zapracování se.

Hodnocení míry spokojenosti s vybranými faktory účetního SW

Pořizovací cena

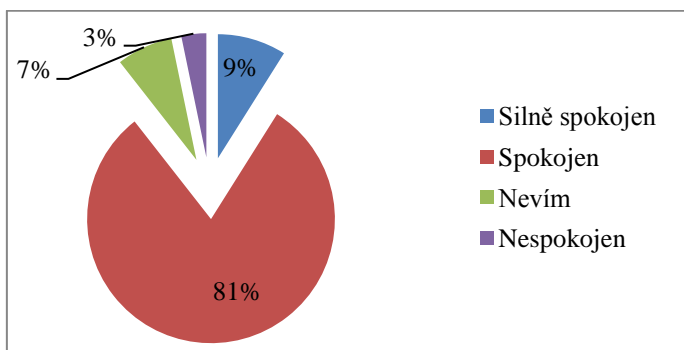

Obr. 16 Míra spokojenosti s pořizovací cenou účetního SW
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 16 zachycuje hodnocení míry spokojenosti s pořizovací cenou. 46 % respondentů vyjádřilo spokojenost. 39 % nebylo schopno se vyjádřit. Je to dáno nejspíše tím, že účetní

SW mohl být již v podniku, než nestoupily, nebo si nepamatují cenu či nejsou schopni se k ceně z jiných důvodů vyjádřit.

Vzhled

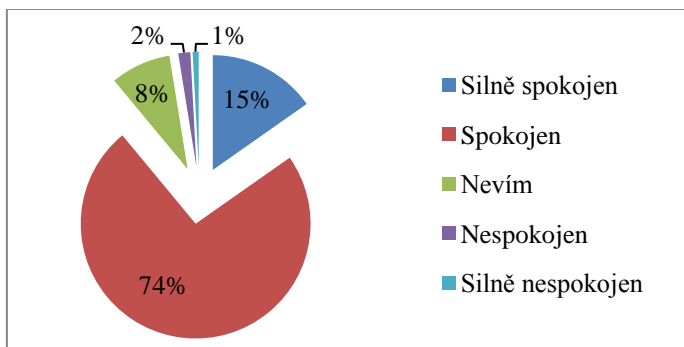

Obr. 17 Míra spokojenosti se vzhledem účetního SW

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 17 zachycuje další hodnocenou charakteristiku a tím je vzhled. Spokojenost s tímto faktorem vyjádřilo 81 % respondentů a 9 % je silně spokojených. Zbylé procenta se dělí mezi nespokojené a ty, kteří nevědí.

Funkce

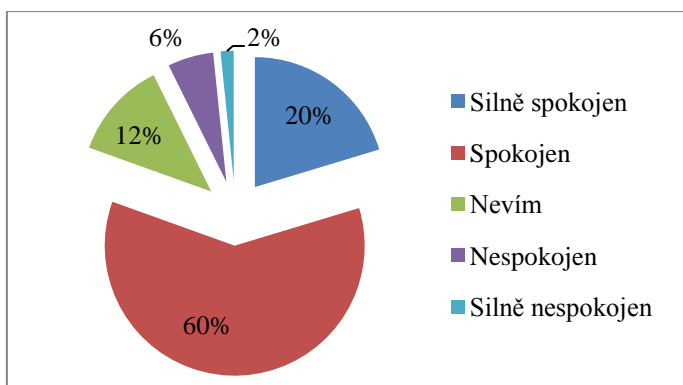

Obr. 18 Míra spokojenosti s funkcemi účetního SW

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 18 ukazuje funkce účetního SW, s ním vyjádřilo spokojenost 74 % respondentů, silně spokojených je 15 %, 8 % respondentů neví, 2 % je nespokojených a 1 % respondentů je velmi nespokojeno s funkcemi účetního SW.

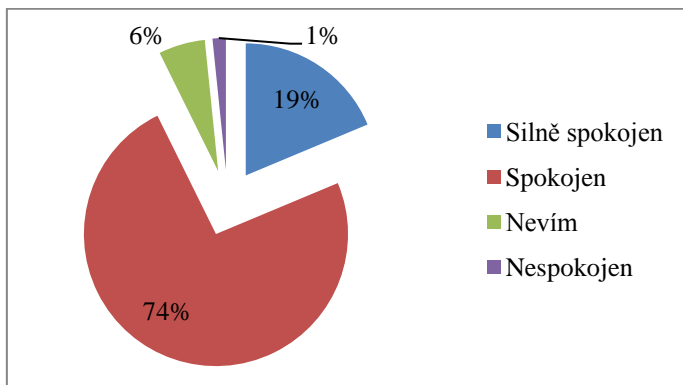
Doplňkové služby

Obr. 19 Míra spokojenosti s doplňkovými službami účetního SW
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 19 vyjadřuje spokojenost s doplňkovými službami, kterou vyjádřilo 60 % dotázaných. Poměrně vysoké zastoupení má silná spokojenost 20 % respondentů. 12 % respondentů nebylo schopno se vyjádřit k funkcím jimi používaného účetního SW. 6 % respondentů je nespokojených a 2 % respondentů nejsou vůbec s používaným účetním SW spokojeni.

Přehlednost

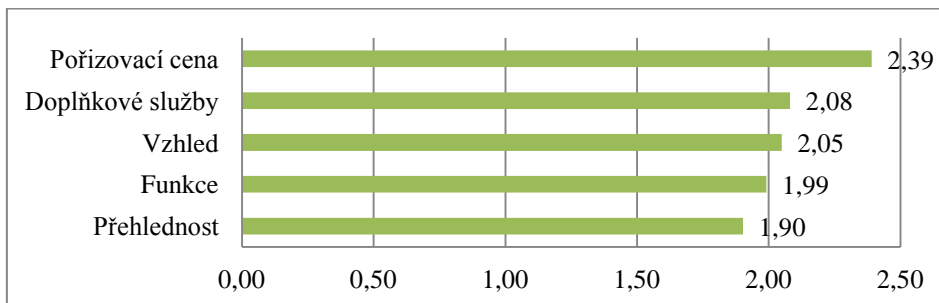

Obr. 20 Míra spokojenosti s přehledností účetního SW
Zdroj: vlastní zpracování

Na Obr. 20 je hodnocena přehlednost. Spokojenost vyjádřilo 74 % respondentů a silnou spokojenost dokonce 19 % dotázaných. Zbýlá procenta patří mezi ty respondenty, kteří nebyli schopni posoudit přehlednost, nebo byli nespokojeni.

Porovnání průměrné spokojenosti s vybranými faktory

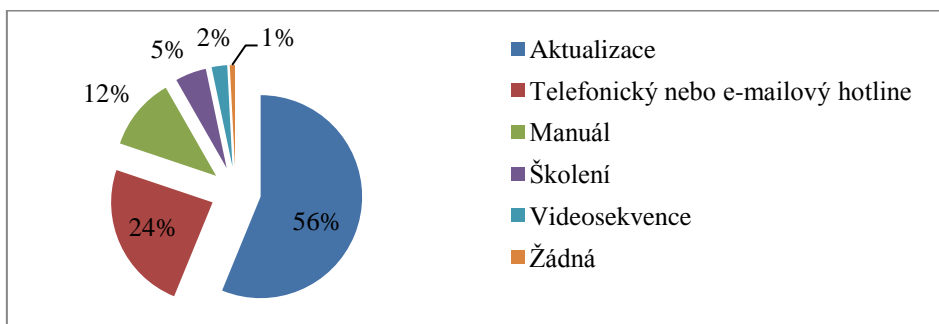
Zhodnocením všech zmíněných faktorů, tj. přehlednost, funkce, vzhled, doplňkové služby a pořizovací cena byly zprůměrovány míry jejich spokojenost a porovnány.

Obr. 21 Průměrná spokojenost s vybranými faktory
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 21 porovnává průměrnou míru spokojenosti s vybranými faktory. Přiřazeny jsou váhy, kde silně spokojeny = 1 až po silně nespokojený = 5. Výsledný graf zachycuje, že nejmenší míra spokojenosti je s pořizovací cenou účetního SW. Porovnání pořizovací ceny je zavádějící, jelikož účetní nebyli schopni na tuto otázku odpovědět. Nejlépe dopadla přehlednost, funkce, vzhled a doplňkové služby.

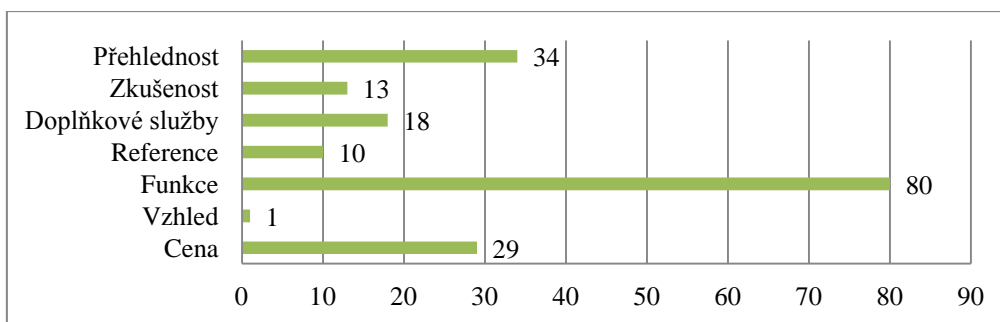
Nejvyužívanější doplňková služba

Obr. 22 Nejvyužívanější doplňkové služby
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 22 je zachyceno, že při porovnávání doplňkových služeb jednoznačně nejvíce využívanou službou jsou aktualizace s 56 %. Využíván je s 24 % telefonický nebo e-mailový hotline. Další v pořadí je manuál s 12 %, školení 5 %, videokurzy 2 % a zbylé 1 % spočívá v nevyužívání doplňkové služby.

Faktory, které mají největší vliv na pořízení účetního SW

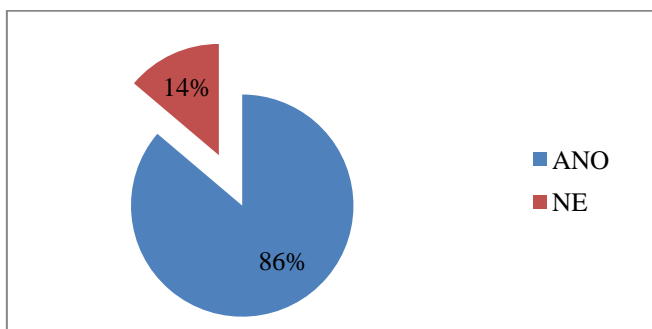

Obr. 23 Faktory, které mají největší vliv na pořízení účetního SW

Zdroj: vlastní zpracování

Zhodnocení faktoru, který je pro respondenta při pořízení účetního SW nejdůležitější. Každý dotázaný měl možnost označit maximálně dva faktory, které jsou podle něj nejpodstatnější. Respondenti, kteří označili více, jak 2 možnosti byli z hodnocení, vyřazeni. Nejčastěji se opakující odpovědi a to 80krát byly požadavky na funkce. S podobně vyrovnaným zastoupením tj. kolem 30 odpovědí je kladen důraz na přehlednost a cenu. Další v pořadí jsou doplňkové služby, zkušenost a reference. Nejméně důležitým faktorem je považován vzhled účetního SW.

Doporučení používat účetní SW i jiným subjektům

Obr. 24 Doporučení používat účetní SW i jiným subjektům

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 24 zachycuje závěrečnou otázku dotazníku, která se zabývá, zda by respondent doporučil účetní program jiným subjektům. Z 86 % se vyjádřil kladně a zbývajících 14 % by účetní SW nedoporučoval jiným účetním. Nedoporučovány jsou účetní SW, kteří,

používají účetní SW ABRA, CÉZAR, POHODA, Winvabank a další účetní programy, které nebyly respondenty uvedeny.

4.1.2 Vyhodnocení otevřených otázek

Cílem dotazníkového šetření je odhalení slabých stránek účetních SW. Pro vyhodnocení nevýhod účetních SW jsou členěny do skupin podle následujících kategorií: vzhled, doplňkové služby, ovládání, práce s programem, tiskové výstupy a ostatní. Primární data jsou získána z výzkumu používání účetních SW v malých a středních podnicích. Sekundárními daty mohou být použity recenze na webových stránkách k jednotlivým účetním SW. Řada recenzí je neaktuálních anebo zde pro změnu není uvedeno datum jejich napsání. Z těchto důvodů je dále pracováno výhradně s daty primárními.

Velmi dobře tuto situaci popisuje článek od společnosti IT SYSTEMS napsaný v roce 2010, přesto platný pro současnost. Titulek článku je „Vývoj softwaru pro malé a střední firmy“, který je charakterizován rčením: „Změna je život, stagnace je smrt.“ Smyslem tohoto článku je poukázat na to, jak se mění přístup účetních společností a myšlení uživatelů účetních SW v malých a středních podnicích. Obě tyto skupiny na sebe začínají adekvátněji reagovat. MSP vyžadují nejen základní funkce, ale již se blíží k obdobným požadavkům, jako mají velké společnosti a to vybudování informačního systému v podniku. Účetní společnosti musí obstát v konkurenčním boji, tím že neustále vytváří komfortnější a efektivnější účetní SW, který je možné využívat ze vzdálenějších míst.⁵⁶

⁴⁹ SystemOnLine, S přehledem ve světě informačních technologií. *Vývoj softwaru pro malé a střední firmy* [online]. Daniel Hanuš, vedoucí obchodního týmu Assec Solutions v Hradci Králové 2010/05 [vid. 2012-04-04]. Dostupný z: <http://www.systemonline.cz/ekonomicke-systemy/vyvoj-software-pro-male-a-stredni-firmy-1.htm>.

Výtky k jednotlivým vlastnostem účetního SW

Vzhled

Při hodnocení této vlastnosti, většina respondentů nevyjadřovala kritiku. Odpovídající reakce na vzhled je u účetního SW Stereo, jelikož pracuje v MS-DOS, takže vzhled není líbivý, jako je tomu ve Windows. Další reakce na nevzhlednost účetního SW vyjádřil pouze jeden respondent a to u účetního SW ABRA. Hodnocení tohoto faktoru je velmi subjektivní, ale ukázalo se, že výrobci účetního SW mají tuto problematiku propracovanější.

Doplňkové služby

Při hodnocení doplňkových služeb se nejvíce respondentů vyjádřilo k aktualizacím. Hlavně jejich nespokojenost vyplývala z chyb při aktualizacích, např.: při změně legislativy se stává, že v nové aktualizované verzi jsou nedostatky. Uživatelé účetních SW spatřují nevýhodu v placených aktualizacích. Další doplňkové služby, se kterými uživatelé vyjádřili nespokojenost, jsou školení, kterých je málo. Školení jsou nepřizpůsobována tempu aktualizací, které jsou prováděny skoro každý měsíc. Uživatel účetního SW SB komplet je nespokojen s manuálem, který není v tištěné podobě.

Ovládání

Při používání účetního SW je na prvním místě nejdůležitějším prvkem ovládání, které má vliv na rychlost zaúčtování jednotlivých operací. Jestli se ovládá myší či stačí využívat klávesnicové zkratky. Ovládání účetní SW bývají podobné. Až na dva respondenty, nikdo jiný nevyjádřil nesouhlas s ovládacími prvky. Problém uživatelé vidí v nemožnosti upravit ovládání podle svých představ, nebo pokud se rozhodnout změnit něco v nastavení je vyžadována asistence administrátora nebo hotline.

Práce s programem

Nejvíce respondentů našlo nedostatky při práci s účetním programem. Vyjadřovali nespokojenost s jednotlivými agendami. Především s agendou mezd, kterou charakterizují jako nepříliš povedenou, problematickou při zaúčtování úkolové mzdy či celkově

nevyhovující. Skladový systém byl také kritizován jedním respondentem, který není podle něho dobře vyvinutý. Chybějící funkcí pro uživatele je nemožnost vyplnění daňového přiznání. Další chyby uživatelé našli při opravě účetních záznamů. Kde je účetní SW nepružný v případě zjištění chyb či jakmile je zachycena účetní operace, již ji nelze opravit. Je nutno provést opravu přes opravné účetní doklady. Nespokojeni jsou někteří respondenti s transakcemi a funkcemi účetních operací, které jsou složité a náročné na zapamatování. Dotazníkovým šetřením je zjištěno, že některý účetní SW neumožňuje provázanost s dalšími účetními programy a nevychytným exportem/importem dat do dalších programů jako je Microsoft Excel a Word.

Tiskové výstupy

I v této agendě respondenti našli velké množství chyb. Řada respondentů se na některých chybách vyplývajících z tiskových sestav shodla. Tiskové výstupy jsou podle nich nedostatečné, nepřehledné a především nenabízí všechny potřebné tiskoviny, které by si uživatel představoval. Některé účetní SW mají tiskové sestavy s názvem, který nevypovídá obsahu daného výstupu. Nelíbí se také uživatelům vzhledové řešení grafů.

Ostatní

Do této skupiny jsou řazeny především názory respondentů s cenou účetních aplikací. Kde celkově účetní SW spatřují drahým nebo nutností dokupovat funkce, které potřebují pro svoji činnost a musí za ně platit extra peníze. Výtkou je také k návodům, která je nepřehledná. Zajímavý názor jednoho respondenta, který odpověděl, nerad se učím něco nového, tak nedovedu dostatečně účetní SW využívat. Toto je výtka pro uživatele účetního SW nikoliv pro výrobce účetní SW.

4.2 Opatření a doporučení

Tato kapitola má za úkol v první části zhodnotit současný stav, který je zjištěn dotazníkovým šetřením. Je zde popsána současná situace na trhu s účetními SW určených pro MSP. Profilování typického uživatele těchto programů a požadavky, které jsou jím

na účetní SW kladený. Ve druhé části jsou navržena řešení, která mají vést k odstranění nedostatků při zpracování účetních transakcí.

4.2.1 Zhodnocení současného stavu

Při zhodnocení současného stavu je nutno podotknout, že na trhu existuje poměrně velké množství účetních společností, které se zabývají speciálně poskytováním účetních SW malým a středním podnikům. Tento počet výrobců, kteří se zaměřují na MSP, rok od roku přibývá. Na trhu se dají rozčlenit výrobci účetních SW do čtyř skupin. První skupinou je dominantní účetní SW POHODA, což vyplynulo jednoznačně z výzkumu. Druhou skupinou jsou účetní SW ABRA, HELIOS a Money. Do třetí skupiny patří stále dosti využívané účetní SW Stereo, Duel, Ekonom a CÉZAR. Do poslední skupiny patří všechny ostatní účetní SW, zpravidla se jedná o drobné výrobce účetních SW.

Při hodnocení celkové spokojenosti s používaným účetním SW neplatí přímá úměra ve vztahu k používanosti účetního programu. Nejpoužívanější účetní program tj. POHODA by měl být nejlépe hodnocen. Překvapivě nejlépe v hodnocení dopadli drobní výrobci účetního SW a následně CÉZAR. Teprve až na třetím místě v hodnocení celkové spokojenosti s účetním SW se umístila POHODA. Lze říci, že na trhu s účetním SW je stále prostor pro další výrobce, kteří se dokáží diverzifikovat a tím pádem na vysoké úrovni ušít svému segmentu účetní program na míru.

Charakteristika typického uživatele účetních SW v MSP

Jde o účetní, které nelze věkově jednoznačně zařadit. Dotazníkovým šetřením všechny kategorie byly zastoupeny v poměrně shodné výši. Jediná skupina, která má menší zastoupení jsou osoby starší 56 let. Toto menší zastoupení může být vysvětleno tím, že zpravidla tato věková kategorie nepoužívá v takové míře internet, a proto nevyplnili elektronický dotazník. Pro práci s účetním SW je nový uživatel ve většině případů odkázan na rady svých kolegů a vlastní samostudium, aby se naučil ovládat účetní program. Zaměstnavatelé nepodporují vysílat je v takové míře na školení. Během doby

1-4 měsíců získá většina účetních všechny potřebné dovednosti, proto aby mohl být považován za kompetentního a samostatného, který získá dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací.

Požadavky účetních na účetní SW

Hlavním faktorem, který je pro účetní určující při pořízení účetního programu, jsou jeho funkce. Dalšími podstatnými kritérii jsou přehlednost a cena, podle kterých se rozhoduje, jaký účetní SW si pořídí. Nepatrně ještě přihlédne k doplňkovým službám, zkušenostem a referencím vybraného účetního SW. Při zmíněných doplňkových službách jsou nejpreferovanější aktualizace a následně teprve ostatní služby jako je telefonický nebo e-mailový hotline či manuál. Při zhodnocení současných účetních SW a jejich vlastností patří přehlednost a funkce k nejlépe hodnoceným. Mají je účetní firmy podle účetních velmi dobře vypracovány a jsou s nimi spokojeni. Nejhůře hodnocená je pořizovací cena účetního SW, což vyplynulo z dotazníkového šetření. Je možné považovat tuto skutečnost za zavádějící, jelikož se jedná o zprůměrované hodnocení a hodně respondentů, nebylo schopno na tuto otázku odpovědět. Výsledné hodnocení pořizovací ceny je tím pádem zhoršeno. Komplexní pohled na požadované vlastnosti a míra spokojenosti s nimi jsou téměř v souladu. Výrobci jsou si vědomi, preferencí uživatelů a pracují na jejich neustálém zdokonalování.

4.2.2 Navržená řešení vedoucí k odstranění nedostatků při zpracování účetních transakcí

Při konstrukci „ideálního“ účetního softwaru je vycházeno z nevýhod, které jsou uvedeny v dotazníkovém šetření o analyzování používaných účetních SW v MSP.

Je předpokládáno, že je k dispozici průměrný účetní SW. Ten je brán jako výchozí účetní program, se kterým je dále pracováno, především je inovován. Nejprve jeho vzhled, který má umožňovat, co největší variabilitu. Spočívají v možnosti měnit pozadí, jak to mu bývá zvykem u webového prohlížeče, výběr nejen z barev, ale také z různých motivů. Tím

se zbavit uniformovanosti účetních SW. Ovládací prvky jsou v současnosti považovány za vyhovující většině uživatelů. Stále je prostor, aby bylo více zapracováno na nástrojích, které by uživatel mohl sestavit sám podle svých požadavků. Zde by se mělo jednat o zjednodušení, tak aby tuto změnu mohl provést sám účetní, aniž by musela být zajišťována součinnost s výrobcem.

Problematická je změna u funkcí a agend účetního programu, kde si uživatelé nejvíce stěžují na nedostatečné či nepřilíš povedené agendy hlavně mezd a skladového systému. Řešením je nabídnutí nadstandardních prvků, které si uživatel může dokoupit a tím zjednodušit práci v dané agendě. Tato varianta je pro některé uživatele nepříjemná v tom, že si jednou pořídí účetní SW s vybranými účetními moduly a poté „stagnuje“. Stagnace je charakteristická neaktivitou účetního nezajímání se o dodatečné služby, které by mohl využít a odstranit tím svůj problém. I to má své řešení, např.: výrobce najme agenta, který bude obcházet a kontaktovat uživatele účetního SW. Agent bude řešit jejich problémy s účetním SW a doporučí možné nadstandardní prvky, které mu problémy vyřeší. Vhodné je také zapracovat na větší kompatibilitě účetního SW s jinými programy. Účetnictví má tvořit jeden z integrálních prvků informačních systémů v podniku nikoliv být izolovaným prvkem. Samozřejmostí je provázanost s programovým balíčkem Microsoft Word, Excel atd.

Nutná změna je u tiskových sestav, které jsou velmi kritizovány. Tiskový dokument je výstup, který prezentuje práci účetního. Slouží manažerům a vedoucím pro řízení, přijímání operativních a strategických rozhodnutí. Jsou zde i celé řady jiných subjektů např.: věřitelé, odběratelé, finanční instituce apod., které zajímají účetní výstupy. Z těchto důvodů je nezbytností mít tiskové sestavy, které budou přehledné. Pokud je to možné zajistit vytvoření tiskových sestav ve dvou úrovních a to zjednodušené a úplné verzi. Co podnik, tak vznikají různé a specifické požadavky na tiskové sestavy. Není v silách výrobce namodelovat a nastavit všechny možné varianty tiskových výstupů. Proto by účetní SW měl umožňovat vytvořit účetnímu vlastní tiskové sestavy. Dnes je tato varianta možná, ale je to komplikované a zdlouhavé. Řešením je buď zjednodušení tvorby účetních sestav, nebo součinnost s výrobcem. Možným řešením je nabídnutí

speciálního školení zabývající se tvorbou tiskových sestav. Ještě tiskový dokument by měl využívat moderních grafických zobrazení.

Další prvek, který je nedílnou součástí účetního SW, jsou doplňkové služby. Největší nespokojenost je u aktualizací, které jsou nejvíce využívanou doplňkovou službou. Při neustálých legislativních změnách, které mají vazbu na zaznamenávání účetních operací. Jsou aktualizace nepostradatelné pro správné zaznamenání účetních operací. Aktualizace často v sobě obsahují chyby, proto by výrobce měl zpřísnit výstupní kontrolu, než předá aktualizace svým klientům. Asi nejspletitější je cena aktualizací, které je považována v konečném součtu za drahou. Samozřejmě, že výrobce chce realizovat zisk a po prodeji účetního programu jsou doplňkové služby dalším zdrojem jeho tvorby. U doplňkových služeb se lze vyhnout školením, telefonickým nebo e-mailovým hotline službám. Na rozdíl od aktualizace, které napomáhají k zachycení věrného a poctivého obrazu účetnictví. Zatím je tato cena akceptována uživateli, což dokresluje dotazníkové šetření, že doplňkové služby nepatří mezi rozhodující kritéria při volbě účetního SW.

4.2.3 Shrnutí

Při shrnutí požadavků na dokonalý účetní software, lze jednoznačně říci. Nutnost neustálého zjednodušování a zpřehledňování účetního SW s tím že to nesmí být na úkor funkčního vybavení účetního programu. Ponechání prostoru uživatelům pro vytváření si svého osobního uživatelského prostředí, spočívají v možnosti vytváření si vlastních tiskových sestav, upravování si nástrojů dle svých specifických požadavků apod. Ačkoliv se jedná o účetní SW sloužící „pouze“ pro MSP měl by vstřebávat trend, že účetnictví obdobně jako ve velkých podnicích je součástí integrálního informačního systému nejen ekonomického.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit situaci na českém trhu v oblasti účetních softwarových produktů a specifikovat jejich požadavky, které mají malé a střední podniky. Pro tento účel byla vypracována analýza, která se zabývala zjištěním, jakými způsoby jsou zaznamenávány účetní operace v malých a středních podnicích.

Před realizací vlastního výzkumu bylo blíže teoreticky charakterizováno malé a střední podnikání, ze kterého vyplynulo, že tento druh podnikání je perspektivní a rychle se vyvíjející. Především je nutno zdůraznit, že činnost malých a středních podniků značnou měrou přispívá k ekonomickému a sociálnímu rozvoji daného státu. Z těchto důvodů je tomuto trendu přizpůsobován i účetní standard vytvořený speciálně pro MSP, jehož úkolem je hlavně zjednodušovat nároky, které jsou kladeny při výkaznictví. Dále zajistit jeho mezinárodní srovnatelnost a zjednodušit jeho aplikovatelnost do praxe. Věnován byl prostor teoretickému seznámení se s účetními softwarovými produkty. Zde byla zdůrazněna přímá závislost jejich vývoje na informačních technologiích. Popsána byla základní výběrová kritéria, která jsou subjekty při jejich pořízení brána v úvahu.

V praktické části byly nejdříve obecně charakterizovány a popsány některé funkce a agendy účetních softwarů. Poté bylo přistoupeno k porovnávání vybraných účetních softwarů, kterými byly POHODA 2012, ABRA G2, Money S3 a HELIOS Red. Detailně byly rozebrány jejich cenové politiky při stanovení a koncepci jednotlivých modulů, demoverzí a doplňkových služeb. Porovnáním bylo zjištěno, že ačkoliv účetní SW nabízejí v podstatně stejné služby, mají odlišné strategie, kterými se prezentují. Konkrétně například při stanovení ceny za modul účetního SW. Jedna společnost nabízí několik balíčků, které obsahují různé funkce, kde je uvedena finální cena každého balíčku. Další společnost balíčky nenabízí, ale umožňuje sestavení si účetního SW z jednotlivých agend sám a ceny jsou uváděny po jednotlivých položkách. Některá společnost nabízí obě dvě tyto možnosti. Komplikované je porovnání obsahové náplně jednotlivých agend, kde např.: intrastat může, ale nemusí být součástí skladového systému. Z těchto důvodů, je doporučováno při koupi účetního SW zkontaktovat prodejce a detailně se vyptat na obsah jednotlivých agend. Zajímavé zjištění bylo u doplňkových služeb, konkrétně

u aktualizací. Aktualizace patří k těm nejdůležitějším a hlavně nejpoužívanějším poprodejním aktivitám vycházející od výrobce účetního softwaru, jelikož reaguje na legislativní změny. Cenová politika aktualizací ukázala, že většina výrobců zvýhodňuje prvních několik měsíců až rok, kde jsou poskytovány se slevou nebo dokonce i zdarma. V dalších letech jsou vynakládány značné finanční částky na aktualizace účetní SW. Vazba účetních SW na informační technologie vede při jeho koupi nutnost sledovat systémové požadavky. Porovnáním bylo zjištěno, že zpravidla podporují stejné operační systémy, mají podobné požadavky na velikost pevného disku a jeho volného místa. Přesto jsou značná úskalí, kde některé účetní SW nejsou schopny pracovat ve starších verzích operačních systémů, např.: POHODA 2012 nefunguje ve verzi operačního systému Microsoft Windows 2000. Doporučením je, při koupi účetního SW zkontaktovat pracovníka v informačních systémech nebo výrobce.

V analytické části bylo zkoumáno, jakým způsobem jsou zachycovány účetní záznamy v malých a středních podnicích. Bylo zjištěno, jaké účetní SW jsou používány. Vyprofilován byl typický uživatel účetního SW v MSP a specifikovány byly požadavky tohoto uživatele na účetní SW. Na trhu existují výrobci účetních SW již řadu let, a mají velkou základnu uživatelů, kde jednoznačně dominuje účetní program POHODA. Přesto mohou na trhu přibývat nové účetní společnosti, které budou schopné se lépe přizpůsobit specifickým požadavkům klientů. Toto jednoznačně splňuje současný trend a tím je individualizace. Dalším trendem je zjednodušování, tak aby uživatel byl schopen obsloužit účetní SW sám a hlavně efektivně.

Výsledky diplomové práce mohou být nápomocny řadě subjektů. Jednoznačně osobám, rozhodující se, jaký účetní SW si mají pořídit. Protože tato práce působí uceleně a zachycuje řadu postřehů a informací, které jsou jinak roztříštěné po různých literaturách, internetových stránkách či vůbec ještě jinde nejsou zachyceny. Cenné informace zde mohou nalézt i výrobci účetní softwarů. Jedná se o data, která byla zjištěna dotazníkovým šetřením. Hlavně jde o nevýhody, které jsou uživateli spatřovány a návrhy jejich odstranění. Další přínos tato práce může mít pro studenty. Najdou zde inspiraci pro téma psaní své vlastní diplomové práce.

Seznam použité literatury

CITOVANÉ ZDROJE

Knižní publikace

DUŠEK, J. *Chyby a kontroly v účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 103s. ISBN 80-7169-665-X.

DUŠEK, J. *Jak se vyhnout chybám v účetnictví, rady, řešení, praktické příklady*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. 118 s. ISBN 978-80-247-3539-9.

DVOŘÁKOVÁ, Z a kol. *Management lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2007. 485 s. ISBN 978-80-7179-893-4.

HASPROVÁ, O. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2009. 205 s. ISBN 978-80-7372-479-5.

KOVANICOVÁ, D. *ABECED A účetních znalostí pro každého*. 17. vyd. Praha: Polygon, 2007. 416 s. ISBN 978-80-7273-143-5.

LAKSHMAN, J. *Customer Relationship Management: A Strategic Approach*. 1st ed., New Delhi: Global India Publications Pvt Ltd, 2008. 267 s. ISBN: 978-81-907211-2-7.

LANDA, M. *Základy účetnictví*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. 254 s. ISBN 978-80-87071-86-1.

MALÍKOVÁ, O. a J. HORÁK. *Technika provádění účetních záznamů včera a dnes*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011. 79 s. ISBN 978-80-7372-799-4.

MÁČE, M. *Platební styk klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5.

MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. 173 s. ISBN 80-245-1136-3.

MÜLLEROVÁ, L. *Účetnictví podnikatelů*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. 168 s. ISBN 978-80-245-1747-6.

NOVOTNÝ, P. *Základy účetnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. 235 s. ISBN 978-80-86730-08-0.

RUBÁKOVÁ, V. *Účetnictví pro úplné začátečnický 2011*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 192 s. ISBN 978-80-247-3808-6.

RYDVALOVÁ, P. *Malý a střední podnikatel*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2004. 83 s. ISBN 80-7083-809-4.

RYDVALOVÁ, P. *Malé a střední podnikání v podmínkách České republiky*. 1. vyd. Liberec: VÚTS, 2011. 135 s. ISBN 978-80-87184-16-5.

STICKNEY, Clyde P. et al. *Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods, and Uses*, 13th ed. Hardcover: South-Western Cengage Learning, 2009. 936 s. ISBN 978-0-324-65114-0.

SYNEK, M a kol. *Podniková ekonomika*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

TPA Horwath Notia Audit. *Podvojný účetnictví 2011*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. 224 s. ISBN 978-80-247-3807-9.

TRACY, J. A. *Accounting For Dummies*: 4th ed. Indianapolis: Wiley Publishing, 2008. 382 s. ISBN 978-0-470-24600-9.

TVRDÍKOVÁ, M. *Aplikace moderních informačních technologií v řízení firmy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 176 s. ISBN 978-80-247-2728-8.

TVRDÍKOVÁ, M. *Zavádění a inovace informačních systémů ve firmách*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 112 s. ISBN 80-7169-703-6.

VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: GRADA, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

VOJÍK, V. *Vybrané kapitoly z managementu malých a středních podniků I*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 298 s. ISBN 978-80-245-1248-8.

VOJÍK, V. *Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7357-467-3.

Internetové zdroje

ABRA SOFTWARE. *Moduly informačního systému ABRA* [online]. [vid. 2012-03-11]. <http://www.ABRA.eu/moduly/abecedne/>.

CÍGLER SOFTWARE. *Účetní program Money S3* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.money.cz/money-s3/moduly>.

Česko. Zákon č. 47 ze dne 11. ledna 2002 o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 20, s. 691 Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

Česko. Zákon č. 563 ze dne 11. prosince 1991. o účetnictví In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 107, s. 2802 Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=563/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

ČSÚ. *Příručka pro Intrastat CZ 2012* [online]. Český statistický úřad a Generální ředitelství cel, V12a, leden 2012, s. 101 [vid. 2011-03-15]. Dostupný z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_prirucky.

European Commission. *The New SME definition, User guide and model declaration* [online]. Erueopean Commison [vid. 2011-11-22]. ISBN 92-894-7909-4. Dostupný z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf.

HELIOS. *Ekonomický a účetní software pro živnostníky, malé a střední firmy -Popis modulů HELIOS Red* [online]. [vid. 2012-03-09]. <http://www.heliosred.cz/helios-red/vice-o-helios-red/moduly-systemu-helios-red.html>.

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, Sekce fondů EU, výzkumu a vývoje 2011-08-17 [vid. 2011-11-22]. Dostupný z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>.

STORMWARE - POHODA ekonomický systém. *Ekonomický a účetní program POHODA 2012* [online]. [vid. 2012-03-08]. <http://www.stormware.cz/POHODA/>.

SystemOnLine, S přehledem ve světě informačních technologií. *Vývoj softwaru pro malé a střední firmy* [online]. Daniel Hanuš, vedoucí obchodního týmu Asseco Solutions v Hradci Králové 2010/05 [vid. 2012-04-04]. Dostupný z: <http://www.systemonline.cz/ekonomicke-systemy/vyvoj-softwaru-pro-male-a-stredni-firmy-1.htm>.

BIBLIOGRAFIE

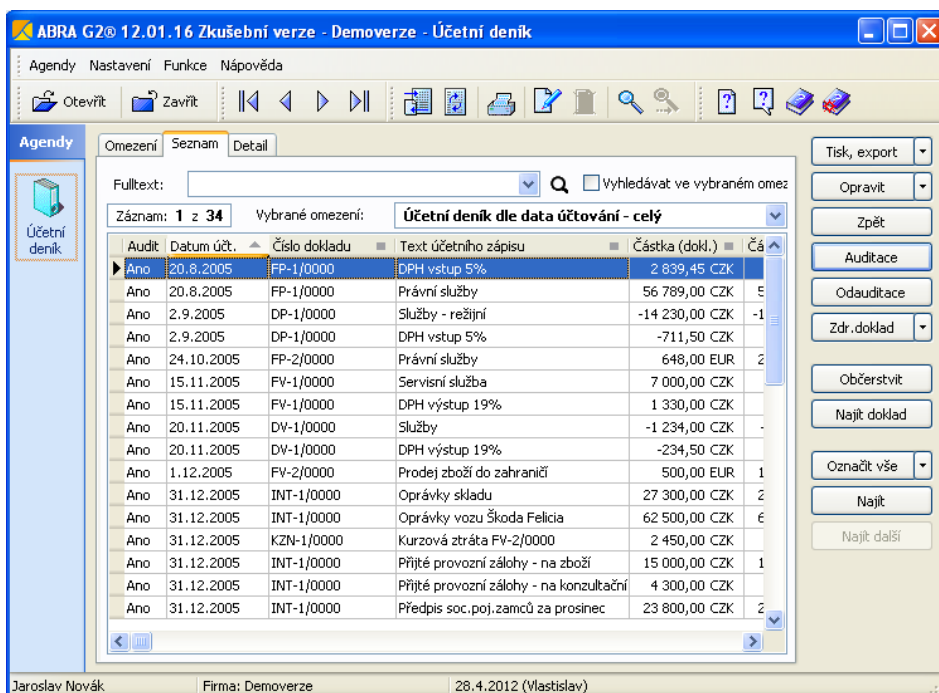
KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 280 s. ISBN 80-247-0966-X.

SÍMOVÁ, J. *Marketingový výzkum*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2005. 121 s. ISBN 80-7372-014-0.

Seznam příloh

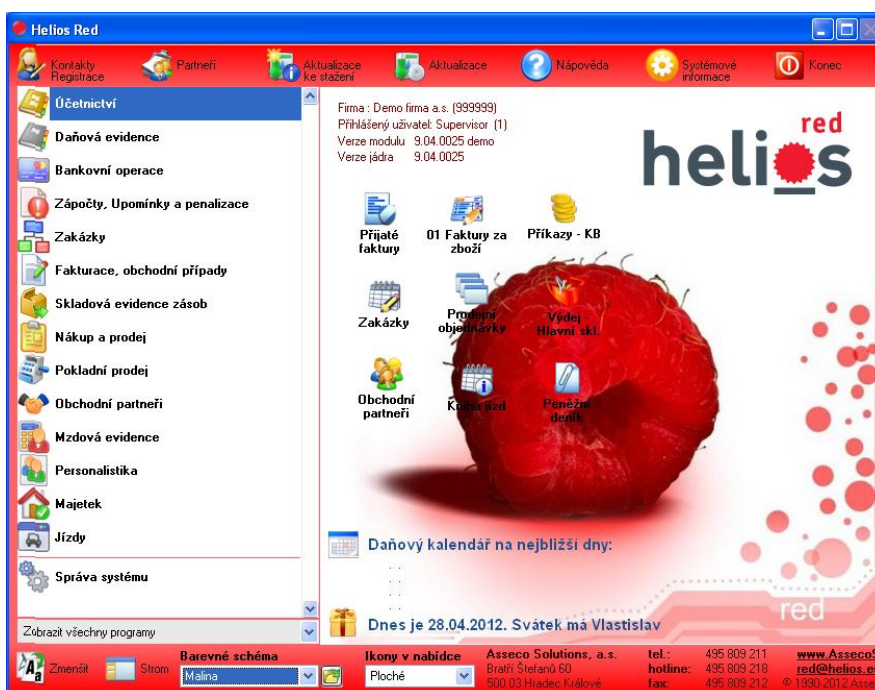
Příloha A	Aktivní pracovní plocha vybraných účetních SW	95
Příloha B	Dotazník	97
Příloha C	Hodnotové vyjádření odpovědí dotazníkového šetření	100

Příloha A Aktivní pracovní plocha vybraných účetních SW

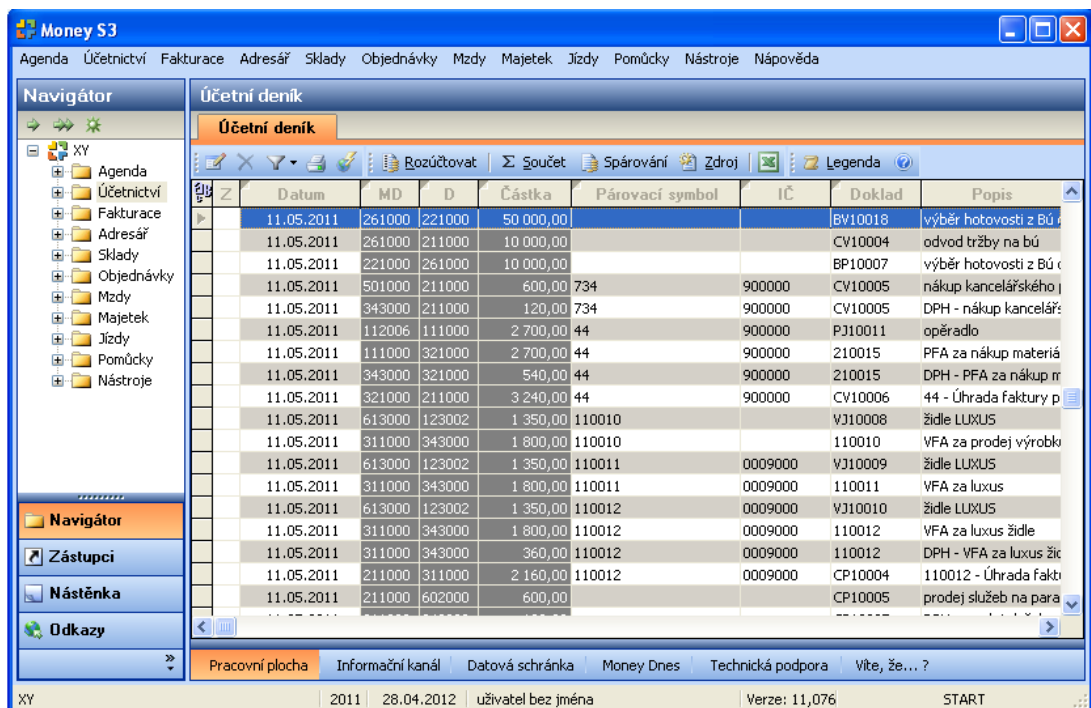
Obr. A1 Aktivní pracovní plocha programu ABRA G2

Zdroj: účetní software ABRA G2

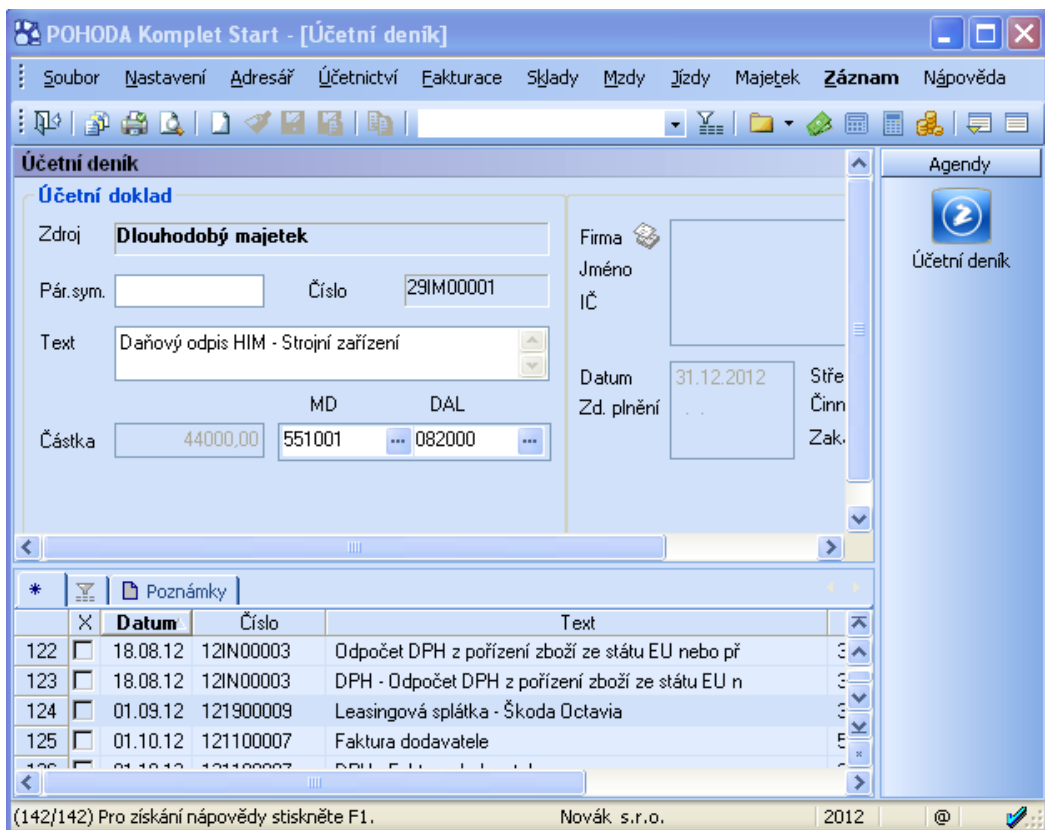
Obr. A2 Aktivní pracovní plocha programu HELIOS Red

Zdroj: účetní software HELIOS Red

Obr. A3 Aktivní pracovní plocha programu Money S3

Zdroj: účetní software Money S3

Obr. A4 Aktivní pracovní plocha účetního programu POHODA

Zdroj: účetní software POHODA

Příloha B Dotazník

ANALÝZA VYUŽITÍ ÚČETNÍCH PROGRAMŮ V MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNICÍCH

Pokud pracujete ve společnosti, která má více než 250 zaměstnanců, dotazník prosím nevyplňujte!

Počet zaměstnanců ve společnosti je:

☐ do 10

☐ 11-50

☐ 50 a více

Právní forma podnikání:

☐ obchodní společnost

☐ živnostník

☐ příspěvková nebo nezisková organizace

☐ státní podnik

☐ družstvo

☐ jiné, prosím uveďte

Vyberte, do jaké věkové skupiny patříte:

☐ méně jak 25 let

☐ 26-35 let

☐ 36-45 let

☐ 46-55 let

☐ 56 a více let

Vedete:

☐ daňovou evidenci

☐ účetnictví

Jaký účetní program používáte:

☐ ABRA

☐ Pohoda

☐ Ekonom

☐ Stereo, Duel

☐ CÉZAR

☐ VEMA

☐ Helios

☐ WinStrom

☐ Money

☐ jiný, prosím uveďte:

Jak jste celkově s daným účetním programem spokojen/a?

silně spokojen

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

silně nespokojen

Je toto první zaměstnání, ve kterém využíváte příslušný účetní program?

☐ ANO

☐ NE

Byl/a jste zaměstnavatelem vyslán/a na školení při nástupu do zaměstnání?

☐ ANO

☐ NE

Jestliže jste nebyl/a vyslána na školení, jakým způsobem jste získal/a znalosti potřebné pro používání daného účetního programu?

☐ Samostudiem

☐ Od kolegů

☐ Od nadřízeného

☐ Telefonickou podporou

☐ Jiný, prosím uveďte:

Domníváte se, že máte dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v daném účetním programu?

☐ ANO

☐ NE

Pokud jste v předcházející otázce odpověděl/a ANO, kolik času jste potřeboval/a pro získání znalostí?

☐ 1-4 měsíce

☐ 5-8 měsíců

☐ déle než 9 měsíců

Jak hodnotíte následující faktory Vámi používaného účetního programu:

	Silně spokojen	Spokojen	Nevím	Nespokojen	Silně nespokojen
Pořizovací cena	☐	☐	☐	☐	☐
Vzhled	☐	☐	☐	☐	☐
Funkce	☐	☐	☐	☐	☐
Doplňkové služby	☐	☐	☐	☐	☐
Přehlednost	☐	☐	☐	☐	☐

Co je pro Vás při pořizování účetního programu nejdůležitější?

Označte max. 2 možnosti

- ☐ Cena
- ☐ Vzhled
- ☐ Funkce
- ☐ Reference
- ☐ Doplnkové služby (školení, aktualizace apod.)
- ☐ Zkušenost (v programu jste pracoval/a)
- ☐ Přehlednost

☐ Jiné, prosím uveďte:

Kterou doplňkovou službu nejvíce využíváte?

- ☐ aktualizace
- ☐ telefonický nebo e-mailový hotline
- ☐ školení
- ☐ průvodce důležitými procesy (videosekvence)
- ☐ manuál
- ☐ jiný, prosím uveďte:

Napište nevýhody Vámi používaného účetního programu:

Příloha C Hodnotové vyjádření odpovědí dotazníkového šetření

Právní forma společnosti, pro kterou je vedeno účetnictví

<i>Druh právní formy podnikání</i>	<i>Počet respondentů</i>
obchodní společnost	116
živnostník	15
příspěvková/nezisková organizace	7
státní podnik	3
jiné	1

Vedení daňové evidence nebo účetnictví

<i>Typ</i>	<i>Počet respondentů</i>
daňová evidence	11
účetnictví	130
neuvedeno	1

Rozčlenění MSP podle počtu zaměstnanců

<i>Kategorie podniku</i>	<i>Počet respondentů</i>
mikro (do 10)	31
malý (11-50)	52
střední (51-250)	40

Identifikace respondenta dle věku

<i>Věková kategorie</i>	<i>Počet respondentů</i>
méně 25 let	28
26 - 35 let	35
36 - 45 let	24
46 - 55 let	25
56 a více let	11

Názvy používaných účetních SW v MSP

<i>Název účetního SW</i>	<i>Počet respondentů</i>
POHODA	26
Helios	18
Jiný	17
Money	15
ABRA	14
Stere, Duel	5
Ekonom	4
CÉZAR	4
Neuvedeno	20

Vazba účetního SW s velikostí podniku

<i>Název účet programu</i>	<i>Kategorie podniku</i>		
	<i>Mikro-</i>	<i>Malý</i>	<i>Střední</i>
ABRA	2	7	5
Ekonom	1	2	1
CÉZAR	0	3	1
Helios	3	8	7
Money	6	4	5
POHODA	8	11	7
Stere, Duel	2	2	1
Ostatní	4	8	5

Celková míra intenzity spojení s používaným účetním softwarem

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
silně spokojen	21
spokojen	58
nevím	30
nespokojen	9
silně nespokojen	4
neuvedeno	1

Průměrná spokojenost s jednotlivými účetními softwary

<i>Název účetního SW</i>	<i>Průměrná spokojenost</i>
Ostatní	1,59
CÉZAR	1,75
Ekonom	2,00
POHODA	2,42
ABRA	2,43
Money	2,53
Helios	2,56
Stere, Duel	2,80

První zaměstnání, ve kterém je využíván účetní SW

ANO	105
NE	18

Vyslání respondenta na školení při nástupu do zaměstnání

ANO	44
NE	79

Nebyl-li zaměstnanec vyslán při nástupu do zaměstnání na školení, tak jakým způsobem nabyl dovedností

<i>Způsob nabytí dovedností</i>	<i>Počet respondentů</i>
Samostudiem	28
Od kolegů	33
Od nadřízeného	8
Telefonickou podporou	4
Jiné	4
Neuvedeny	2

Dostatečné znalosti pro zaznamenávání účetních operací v účetním SW

ANO	109
NE	14

Čas potřebný pro získání dostatečných znalostí

<i>Doba</i>	<i>Počet respondentů</i>
1-4 měsíce	77
5-8 měsíců	24
déle než 9 měsíců	6
Neuvedena	2

Hodnocení míry spokojenosti s vybranými faktory účetního SWPořizovací cena

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
Silně spokojen	13
Spokojen	56
Nevím	48
Nespokojen	5
Silně nespokojen	1

Vzhled

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
Silně spokojen	11
Spokojen	99
Nevím	9
Nespokojen	4

Funkce

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
Silně spokojen	18
Spokojen	87
Nevím	10
Nespokojen	2
Silně nespokojen	1
Neuvedena	5

Doplňkové služby

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
Silně spokojen	25
Spokojen	74
Nevím	15
Nespokojen	7
Silně nespokojen	2

Přehlednost

<i>Míra spokojenosti</i>	<i>Počet respondentů</i>
Silně spokojen	23
Spokojen	91
Nevím	7
Nespokojen	2
Silně nespokojen	0

Porovnání průměrné spokojenosti s vybranými faktory

<i>Faktor</i>	<i>Průměrná spokojenost</i>
Přehlednost	1,90
Funkce	1,99
Vzhled	2,05
Doplňkové služby	2,08
Požizovací cena	2,39

Nejvyužívanější doplňková služba

<i>Druh doplňkové služby</i>	<i>Průměrná spokojenost</i>
Aktualizace	68
Telefonický nebo e-mailový hotline	29
Manuál	14
Školení	6
Videosekvence	3
Žádná	1
Neuvedeno	2

Faktory, které mají největší vliv na pořízení účetního SW

<i>Faktor</i>	<i>Počet respondentů</i>
Cena	29
Vzhled	1
Funkce	80
Reference	10
Doplňkové služby	18
Zkušenost	13
Přehlednost	34

Doporučení používat účetní SW i jiným subjektům

ANO	106
NE	17

Všechny uvedené data v tabulkách, mají stejný zdroj a tím jsou data zjištěná v rámci dotazníkové šetření vytvořený pro tuto diplomovou práci.